

Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

► **V**

ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИО НА СЪВЕТА

от 21 май 1992 година

за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна

(ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7)

Изменена със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
► <u>M1</u>	Council Directive 97/62/EC of 27 October 1997 (*)	L 305	42	8.11.1997 г.
► <u>M2</u>	Регламент (ЕО) № 1882/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 29 септември 2003 година	L 284	1	31.10.2003 г.
► <u>M3</u>	Директива 2006/105/ЕО на Съвета от 20 ноември 2006 година	L 363	368	20.12.2006 г.
► <u>M4</u>	Директива 2013/17/ЕС на Съвета от 13 май 2013 година	L 158	193	10.6.2013 г.

Изменена със:

► <u>A1</u>	Акт за присъединяване на Австрия, Финландия и Швеция	C 241	21	29.8.1994 г.
► <u>A2</u>	Акт относно условията за присъединяване към Европейския съюз на Чешката република, Република Естония, Република Кипър, Република Латвия, Република Литва, Република Унгария, Република Малта, Република Полша, Република Словения и Словашката република и промените в учредителните договори на Европейския съюз	L 236	33	23.9.2003 г.

(*) Настоящият акт никога не е публикуван на български език

ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИО НА СЪВЕТА

от 21 май 1992 година

за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската икономическа общност, и по-специално член 130 Т от него;

като взе предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾;

като взе предвид становището на Европейския парламент ⁽²⁾;

като взе предвид становището на Икономическия и социален комитет ⁽³⁾;

като има предвид, че опазването, защитата и подобряването на качеството на околната среда, включително запазването на естествените местообитания, както и на дивата флора и фауна са важна цел на Общността от общ интерес, както е посочено в член 130с от Договора;

като има предвид, че политиката на Европейската общност и програмата за действие по опазване на околната среда (1987—1992) ⁽⁴⁾ съдържа разпоредби относно опазване на природата и горските ресурси;

като има предвид, че основната цел на настоящата директива е да популяризира опазването на биологичното разнообразие, като се съобразява с икономическите, социалните, културните и регионалните изисквания, и настоящата директива допринася за общата цел на устойчивото развитие; като има предвид, че опазването на биологичното разнообразие може в определени случаи да изисква поддържането или дори насърчаването на определени човешки дейности;

като има предвид, че състоянието на естествените местообитания на европейската територия на държавите-членки се влошава непрестанно и все по-голям брой видове диви животни и растения са сериозно застрашени; като има предвид, че застрашените местообитания и видове представляват част от природното наследство на Общността и тяхната застрашеност често има трансграничен характер и от това следва необходимостта да се вземат мерки на нивото на Общността за тяхното опазване;

като има предвид, че поради застрашеността на определени естествени местообитания и определени видове е необходимо те да бъдат дефинирани като имащи приоритет с цел да се улесни вземането на енергични мерки за тяхното запазване;

⁽¹⁾ ОВ С 247, 21.9.1988 г., стр. 3 и ОВ С 195, 3.8.1990, стр. 1.

⁽²⁾ ОВ С 75, 20.3.1991 г., стр. 12.

⁽³⁾ ОВ С 31, 6.2.1991 г., стр. 25.

⁽⁴⁾ ОВ С 328, 7.12.1987 г., стр. 1.

▼B

като има предвид, че за възстановяването или запазването на естествените местообитания и видовете, които са от интерес за Общността, в добър статус на опазване е необходимо да се определят специални защитени територии с цел да се създаде взаимосвързана европейска екологична мрежа по установен хронологичен план;

като има предвид, че всички определени територии, включително и класифицираните понастоящем или в бъдеще като специални защитени територии съгласно Директива 79/409/ЕИО на Съвета от 2 април 1979 г. за опазването на дивите птици ⁽¹⁾, трябва да бъдат включени в единната европейска екологична мрежа;

като има предвид, че е подходящо във всяка определена територия да се въведат необходимите мерки, свързани с поставените цели на опазването;

като има предвид, че областите, които могат да бъдат определени като специални защитени територии, се предлагат от държавите-членки, но като има предвид, че независимо от това трябва да се установи процедура, чрез която в изключителни случаи ще е възможно определянето на някоя област и без предложение от държава-членка, която обаче се смята от Общността за безусловно необходима за запазването на приоритетен тип естествено местообитание или на приоритетен вид;

като има предвид, че трябва да бъде направена оценка на плановете и проектите, които могат да имат значителен ефект за целите на опазването, поставени с определянето на дадена територия за защитена;

като има предвид, че е признато, че предприемането на мерки, имащи за цел пропагандирането на опазването на естествени местообитания и приоритетни видове, които са от интерес за Общността, представлява обща отговорност на всички държави-членки; като има предвид обаче, че това може да означава прекомерна финансова тежест за някои държави-членки, тъй като, от една страна, такива местообитания и видове са разпределени неравномерно в Общността, а от друга страна, принципът „този, който замърсява, плаща“ може да има само ограничено приложение в специфичния случай на опазването на природата;

като има предвид, че във връзка с това съществува съгласие, че в този случай по изключение следва да се предвиди съфинансиране от страна на Общността в рамките на средствата, предоставени въз основа на нейните решения;

като има предвид, че политиките за териториално планиране и развитие следва да поощряват управлението на компонентите на ландшафта, които имат решаващо значение за дивата флора и фауна;

като има предвид, че следва да се установи система за наблюдение на състоянието на запазване на естествените местообитания и видовете, представляващи предмет на настоящата директива;

⁽¹⁾ ОВ L 103, 25.4.1979 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 91/244/ЕИО (ОВ L 115, 8.5.1991 г., стр. 41).

▼B

като има предвид, че се изисква обща система за опазване на определени видове от флората и фауната в допълнение към Директива 79/409/ЕИО; като има предвид, че следва да се предвидят разпоредби за управлението на мерките, свързани с определени видове, ако това е оправдано предвид състоянието на запазване, включително забраната на определени начини на ловене или убиване, като се предвиди възможността за дерогации при определени условия;

като има предвид, че с цел осигуряване на мониторинга на приложението на настоящата директива Комисията ще изготвя периодично обобщаващ отчет, основаващ се *inter alia* на информацията, предоставена от държавите-членки по отношение на изпълнението на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива;

като има предвид, че за изпълнение на настоящата директива от съществено значение е разширяването на научните и техническите познания; като има предвид, че следователно е подходящо да се поощрява необходимата изследователска и научна дейност в тази насока;

като има предвид, че научно-техническият прогрес означава, че трябва да има възможност за адаптиране на приложенията; като има предвид, че следва да бъде установена процедура, по която Съветът да изменя приложенията;

като има предвид, че следва да бъде създаден регулаторен комитет, който да подпомага Комисията при изпълнение на настоящата директива, и по-специално при вземането на решенията за съфинансиране от Общността;

като има предвид, че следва да се предвидят допълнителни мерки за повторното въвеждане в естествената им среда на местни видове от дивата флора и фауна, както и за евентуалното въвеждане на видове, които не са местни;

като има предвид, че обучението и информирането относно целите на настоящата директива са от съществена важност за осигуряването на ефективното ѝ изпълнение,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Определения

Член 1

По смисъла на настоящата директива:

- а) *опазване* означава серия от мерки, които се изискват за запазване или възстановяване на естествените местообитания и популациите на диви животински и растителни видове в благоприятно състояние по смисъла на букви д) и и);
- б) *естествено местообитание* означава сухоземни или акваториални области, обособени на базата на географски, абиотични и биотични особености, изцяло естествени или отчасти естествени;

▼ B

в) *типове естествени местообитания от интерес за Общността* означава местообитанията, намиращи се на територията, определена в член 2, които:

i) са застрашени от изчезване в техния естествен ареал;

или

ii) имат малък естествен ареал на разпространение вследствие на тяхното намаляване или поради ограничения си по същество ареал;

или

▼ M3

iii) представляват изразени примери на един или няколко от следващите пет биогеографски района: алпийски, атлантически, черноморски, бореален, континентален, макаронезийски, средиземноморски, панонски и степен.

▼ B

Тези типове местообитания са изброени или могат да бъдат изброени в приложение I;

г) *приоритетни типове естествени местообитания* означава типове естествени местообитания, застрашени от изчезване, на територията, посочена в член 2. За тяхното запазване Общността носи особена отговорност поради обхвата на тяхното естествено разпространение в рамките на територията, посочена в член 2; тези приоритетни видове естествени местообитания са означени в приложение I със звездичка (*);

д) *състояние на запазване на естествено местообитание* означава съвкупността от въздействия върху естественото местообитание и характерните за него видове и които могат да повлияят дългосрочно на естественото му разпространение, структура и функции, както и на дългосрочното оцеляване на характерните видове в рамките на територията, посочена в член 2.

Състоянието на запазване на едно естествено местообитание се счита за „благоприятно“, ако:

— неговият естествен район на разпространение в рамките на територията, която тази област заема, е постоянен или се разширява, и

— са налице необходимите структура и функции за дългосрочното му поддържане и предпоставките за по-нататъшното му съществуване в обозримо бъдеще, и

— състоянието на запазване на характерните за него видове по смисъла на буква и) е благоприятно;

е) *местообитание на вид* означава среда, определена от специфични абиотични и биотични фактори, в които този вид се намира в някой от стадията на своя биологичен цикъл;

▼B

ж) *видове от интерес за Общността* означава видове, които на територията, посочена в член 2:

- i) са застрашени, освен онези, чието естествено разпространение е незначително на тази територия и които нито са застрашени, нито са потенциално застрашени в западния палеарктически район; или
- ii) са потенциално застрашени, т.е. се счита за вероятно скорошното им преминаване в категорията на застрашените видове, ако факторите, причинили заплахата, продължават да съществуват, или
- iii) са редки, т.е. чиито популации са малки и ако не непосредствено, то все пак косвено са застрашени или потенциално застрашени. Тези видове се срещат или в ограничени географски райони, или са нарядко разпространени в по-голям район, или
- iv) са ендемични и вследствие на особените признаци на своето местообитание и/или на потенциалното въздействие на тяхното използване изискват особено внимание по отношение състоянието на запазване.

Тези видове са изброени или могат да бъдат изброени в приложение II и/или приложение IV или V;

з) *приоритетни видове* означава посочените в буква ж), i) видове, за чието запазване Общността носи особена отговорност въз основа на тяхното естествено разпространение по отношение на територията, посочена в член 2. Тези приоритетни видове са означени със звездичка (*) в приложение II;

и) *състояние на запазване на вид* означава съвкупността от въздействия, които могат дългосрочно да повлияят върху разпространението и гъстотата на популациите на съответните видове на територията, посочена в член 2.

Състоянието на запазване се счита за „благоприятно“, ако:

— въз основа на данните от динамиката на вида може да се приеме, че този вид е жизнеспособен елемент на естественото си местообитание и ще продължи да бъде такъв в дългосрочен аспект, и

▼B

— естественият район на разпространение на този вид нито намалява, нито е вероятно да намалее в обозримо бъдеще, и

— налице е и вероятно ще продължава да бъде налице достатъчно голямо местообитание, което може в дългосрочен аспект да поддържа популацията на този вид;

й) *територия* означава географски определена област, чиито граници са ясно определени;

к) *територия от значение за Общността* означава територия в биогеографския регион или региони, към които принадлежи, която допринася в значителна степен за съхраняването или за възстановяването в благоприятно състояние на запазване на естественото местообитание съгласно приложение I или на вид съгласно приложение II, а също може да допринесе в значителна степен за свързването на посочената в член 3 мрежа „Натура 2000“ и/или за биологичното разнообразие на съответния биогеографски район или райони.

При животински видове, които са разпространени в широки области, териториите от значение за Общността отговарят на местата в естествената област на разпространение на тези видове и притежават физически и биологични фактори от решаващо значение за техния живот и размножаване;

л) *специална защитена зона* означава територия от значение за Общността, определена от държавите-членки чрез законова или административна разпоредба и/или договор, в която се провеждат мероприятията, необходими за опазване или възстановяване на благоприятно състояние на запазване на естествените местообитания и/или популации на видовете, за които тя е определена;

м) *екземпляр* означава всяко животно или растение, живо или мъртво, от изброените в приложение IV и приложение V видове, всяка част или всеки произведен продукт от тях, както и всяка друга стока, която въз основа на придружителен документ, опаковка, означение, етикет или друго обстоятелство може да се идентифицира като част или произведен продукт от животни или растения от тези видове;

н) *комитет* означава комитета, създаден съгласно член 20.

Член 2

1. Настоящата директива има за цел да допринесе за осигуряване биологичното разнообразие чрез запазване на естествените местообитания, както и на дивата фауна и флора върху европейската територия на държавите-членки, за които е валиден Договорът.

2. Мерките, взети в изпълнение на настоящата директива, имат за цел да запазят или възстановят благоприятното състояние на запазване на естествените местообитания и видовете диви животни и растения от интерес за Общността.

▼B

3. Мерките, взети в изпълнение на настоящата директива, вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.

Съхранение на естествените местообитания и местообитанията на видовете*Член 3*

1. Изгражда се единна европейска екологична мрежа на специални защитени зони, наречена „Натура 2000“. Тази мрежа, състояща се от територии, обхващащи естествените местообитания от приложение I, както и местообитанията на видовете от приложение II, дава възможност за запазването или където е подходящо, възстановяването на благоприятно състояние на запазване на тези типове естествени местообитания и местообитанията на видовете в техния естествен район на разпространение.

Мрежата „Натура 2000“ обхваща също така специални защитени зони, класифицирани от държавите-членки в изпълнение на Директива 79/409/ЕИО.

2. Всяка държава-членка дава своя принос за изграждането на „Натура 2000“ в съответствие с намиращите се на нейната територия типове естествени местообитания и местообитания на видовете, посочени в параграф 1. За тази цел всяка държава-членка определя в съответствие с параграф 4 териториите за специални защитени зони, като взема предвид посочените в параграф 1 цели.

3. Когато сметат за необходимо, държавите-членки ще се стараят да подобряват екологичните връзки на „Натура 2000“ чрез запазването и евентуално създаването на посочените в член 10 елементи на ландшафта, които са от решаващо значение за дивата флора и фауна.

Член 4

1. Въз основа на критериите, установени в приложение III (етап 1), и съответната научна информация всяка държава-членка представя списък на териториите, като посочва намиращите се в тях типове естествени местообитания от приложение I и местни видове от приложение II, които обитават тези територии. При животинските видове, изискващи големи местообитания, тези територии отговарят на местата в естествената област на разпространение на тези видове, които притежават физическите и биологичните елементи от решаващо значение за техния живот и размножаване. За видовете водни животни, изискващи големи местообитания, такива райони се предлагат само ако може ясно да се разграничи такова място, което да притежава физическите и биологичните елементи от решаващо значение за живота и размножаването на тези видове. Където е подходящо, държавите-членки предлагат и евентуалното осъвременяване на този списък в светлината на резултатите от надзора, посочен в член 11.

В срок от 3 години след нотифицирането на настоящата директива този списък се изпраща на Комисията заедно с информация за отделните територии. Тази информация включва картографско представяне на територията, нейното обозначение, географско положение, големината, както и данните, произтичащи от критериите, посочени в приложение III (етап 1), и се представя във формат, установен от Комисията, съгласно процедурата, установена в член 21.

▼B

2. Въз основа на установените в приложение III (етап 2) критерии и в рамките на ►МЗ девет ◀ от посочените в член 1, буква в), iii) биогеографски региони, както и в цялата територия, посочена в член 2, параграф 1, Комисията в съгласие с държавите-членки съставя от списъците на държавите-членки проектосписък на териториите от значение за Общността, в който се идентифицират територии с един или повече типове приоритетни естествени местообитания или с един или повече природни видове.

Държавите-членки, при които териториите с едно или повече приоритетни естествени местообитания или с един или повече приоритетни видове заемат площ повече от 5 % от суверенната територия, могат в съгласие с Комисията да внесат предложение за по-гъвкаво прилагане на изложените в приложение III (етап 2) критерии за избор на всички територии от значение за Общността, намиращи се върху тяхната територия.

Списъкът на териториите, избрани като територии от значение за Общността, в който се идентифицират териториите с един или повече типове приоритетни естествени местообитания или с един или повече приоритетни видове, се приема от Комисията съгласно процедурата, установена в член 21.

3. Списъкът, посочен в параграф 2, се изготвя в срок шест години след публикуването на настоящата директива.

4. Ако дадена територия е приета като територия от значение за Общността съгласно процедурата на параграф 2, съответната държава-членка я определя за специална защитена зона във възможно най-кратък срок, но не по-късно от шест години, като установява приоритетите според важността на тези територии за опазване или възстановяване в благоприятно консервационно състояние на тип естествено местообитание от приложение I или на вид от приложение II и за кохерентността на мрежата „Натура 2000“ и в светлината на застрашеността на тези територии от увреждане или унищожаване.

5. След включване на дадена територия в списъка, посочен в параграф 2, трета алинея, тя подлежи на разпоредбите на член 6, параграфи 2, 3 и 4.

Член 5

1. В изключителни случаи, когато Комисията установи, че в националния списък, посочен в член 4, параграф 1, не е посочена територия, в която има приоритетен тип естествено местообитание или приоритетен вид, за която тя, въз основа на съответните надеждни научни данни счита, че е от съществено значение за по-нататъшното съществуване на този природен тип естествено местообитание или за преживяването на този приоритетен вид, между тази държава-членка и Комисията започва двустранна консултативна процедура за сравняване на използваните от двете страни научни данни.

2. Ако след период на уточняване, не по-дълъг от шест месеца, все още съществуват различия в мненията, Комисията представя предложение на Съвета за избирането на територията за територия от значение за Общността.

3. Съветът решава единодушно в срок три месеца от момента, в който е разгледано това предложение.

▼B

4. По време на консултациите и до вземането на решение от Съвета съответната територия подлежи на разпоредбите на член 6, параграф 2.

Член 6

1. Държавите-членки определят необходимите консервационни мерки, които при необходимост включват подходящи планове за управление, специално разработени за териториите или включени в други развойни планове, и подходящи мерки от правно, административно и договорно естество, които да отговарят на екологичните изисквания на типовете естествени местообитания от приложение I и видовете от приложение II, срещани се в тези райони.

2. Държавите-членки вземат подходящи мерки за предотвратяване в специалните защитени територии на влошаването на състоянието на естествените местообитания на видовете, както и обезпокояване на видовете, за които са определени териториите, доколкото това обезпокояване може да има значително въздействие с оглед на целите на настоящата директива.

3. Планове или проекти, които не са непосредствено свързани с управлението на територията или не са необходими за него, но които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние, се подлагат на проверка, за да се оцени въздействието им върху територията от гледна точка на целите на съхраняването на тази територия. При съблюдаване на резултатите от изпитанието за въздействието върху територията и при спазване на разпоредбите на параграф 4 компетентните национални органи одобряват плана или проекта само след като установят, че той няма да има отрицателно влияние върху съответната територията и ако е подходящо, след като са получили мнението на обществеността.

4. Ако даден план или проект трябва да бъде осъществен въпреки негативната оценка на въздействието върху територията поради наложителни причини от по-важен обществен интерес, включително и такива от социален или икономически характер, и поради липсата на алтернативно решение, държавата-членка предприема всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“. Държавата-членка информира Комисията за приетите от нея компенсаторни мерки.

Ако в съответната област има приоритетен природен тип местообитание и/или приоритетен вид, единствените съображения, които могат да бъдат посочени, са свързаните със здравето на човека или обществената безопасност, с благоприятни въздействия върху околната среда от първостепенно значение или други наложителни причини от приоритетен обществен интерес съгласно становището на Комисията.

Член 7

Задълженията съгласно член 6, параграфи 2, 3 и 4 от настоящата директива заменят задълженията, произтичащи от член 4, параграф 4, първо изречение от Директива 79/409/ЕИО, по отношение на областите, класифицирани съгласно член 4, параграф 1 или признати за такива съгласно член 4, параграф 2 от нея, от датата на влизане в сила на настоящата директива или от датата на класифициране или признаване от страна на държава-членка съгласно Директива 79/409/ЕИО, в случай че последната дата е по-късна.

Член 8

1. Заедно с предложенията за области, които могат да бъдат определени за специално защитени зони с приоритетни типове местообитания и/или приоритетни видове, държавите-членки предават на Комисията и преценките си относно финансовото участие на Общността, което считат за необходимо за изпълнение на задълженията, произтичащи от член 6, параграф 1.

2. В сътрудничество с всяка засегната държава Комисията разработва за територии, представляващи интерес за Общността, за които е предложено финансово участие, мерките за запазване или възстановяване в благоприятно консервационно състояние на приоритетни типове естествени местообитания и приоритетни видове в съответните територии, а също така установява общите разходи по тези мерки.

3. Комисията в споразумение със съответните държави-членки оценява необходимото финансиране за провеждане на мерките според параграф 2, включително и финансовото участие на Общността, като взема предвид освен всичко друго концентрацията на приоритетни типове естествени местообитания и/или приоритетни видове на територията на държавата-членка и сравнителната финансова тежест на всяка една от необходимите мерки.

4. Съгласно оценката в параграфи 2 и 3 Комисията приема приоритетна действаща рамка от мерки, като взема предвид наличните източници на финансиране в рамките на съответните инструменти на общността и в съответствие с процедурата по член 21, в случай че територията е определена за защитена по член 4, параграф 4.

5. Мерките, които не са включени в рамката на действие поради липсата на достатъчно средства, както и онези, които са включени в рамката на действие и които не са получили съфинансиране или са получили само частично съфинансиране, се преразглеждат съгласно процедурата, определена в член 21, в рамките на прегледа на плана за действие, извършван на всеки две години, и междуременно могат да бъдат отложени от държавите-членки до извършването на този преглед. При този преглед се взема предвид, ако е подходящо, новата ситуация в съответната област.

6. В териториите, в които мерките, зависими от съфинансирането, са били отложени, държавите-членки се въздържат от нови мерки, които могат да доведат до влошаване на състоянието на тези територии.

Член 9

Комисията обсъжда периодично в съответствие с процедурата съгласно член 21 приноса на „Натура 2000“ за постигане на целите, посочени в членове 2 и 3. В този контекст може да бъде разглеждано декласифицирането на специална защитена зона в случаите, в които основание за това дава природното развитие, отбелязано като резултат от наблюдението, предвидено в член 11.

Член 10

В рамките на политиката си за териториално развитие и планиране държавите-членки се стараят там, където считат, че това е необходимо за подобряване на екологичната кохерентност на „Натура 2000“, да насърчават управлението на елементите на ландшафта, които са от съществено значение за дивата фауна и флора.

Такива елементи са тези, които въз основа на своята линейна, непрекъсната структура (например реки и техните брегове или традиционните системи за маркиране на полевите граници) или поради свързващата си функция (например езера и горички) са значими за миграцията, географското разпространение и генетичния обмен между дивите видове.

Член 11

Държавите-членки осъществяват наблюдение на нивото на запазване на посочените в член 2 естествени местообитания и видове, при което особено внимание се отделя на приоритетните естествени местообитания и приоритетните видове.

Опазване на видовете

Член 12

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки за въвеждане на строга система за опазване на животинските видове, посочени в приложение IV, буква а), в техните естествени области на разпространение, като се забраняват:

- а) всички форми на умишлено залавяне или убиване на взети от природата екземпляри от тези видове;
- б) умишлено обезпокояване на тези видове, особено през периодите на размножаване, отглеждане на малките, презимуване и миграция;
- в) умишлено унищожаване или вземане на яйца от природата;
- г) всяко повреждане или унищожаване на места за размножаване или почивка.

2. За тези видове държавите-членки забраняват държането, транспортирането, търговията или размяната и предлагането за продажба или за размяна на екземпляри, взети от природата, с изключение на взетите законно преди началото на прилагане на настоящата директива.

3. Забраните, предвидени в параграф 1, букви а) и б) и в параграф 2, се прилагат за всички стадии от живота на животните, за които се прилага настоящата директива.

▼B

4. Държавите-членки установяват система за мониторинг на неумишлено залавяне или убиване на животинските видове, посочени в приложение IV, буква а). В светлината на събраната информация държавите-членки предприемат по-нататъшни мерки за изследване и запазване, които са необходими, за да гарантират, че неумишленото залавяне или неумишленото убиване няма да имат отрицателно въздействие върху съответните видове.

Член 13

1. Държавите-членки вземат необходимите мерки за установяване на строга система за защита на растителните видове, изброени в приложение IV, буква б), като се забранява:

- а) умишленото бране, събиране, рязане, изкореняване или унищожаване на екземпляри от тези растителни видове в областите на естественото им разпространение в природата;
- б) държането, транспортирането, търговията и предлагането за продажба или размяна на екземпляри от тези растения, взети от природата, с изключение на екземплярите, взети законно преди началото на прилагане на настоящата директива.

2. Забраните, предвидени в параграф 1, букви а) и б), се прилагат за всички жизнени стадии от развитието на растенията, за които се прилага настоящият член.

Член 14

1. Ако в светлината на наблюдението, предвидено в член 11, държавите-членки сметат това за необходимо, те предприемат съответните мерки, за да осигурят съвместимостта на вземането от природата на екземпляри от диви растителни и животински видове, включени в приложение V, както и тяхното използване с поддържане на едно благоприятно ниво на запазване на тези видове.

2. Ако такива мерки се считат за необходими, те съдържат и продължаване на контрола, предвиден в член 11. В частност те могат да обхващат по-специално:

- разпоредби относно достъпа до определени райони,
- временна или местна забрана за вземане на екземпляри от природата и използване на определени популации,
- регулиране на периодите и/или методите на вземане на екземпляри,
- прилагане на правила за лов и риболов при вземане на екземплярите от природата, които да са съобразени със запазването на съответните популации,
- установяване на система от разрешения за вземането на екземпляри от природата,
- регулиране на закупуването, продажбата, предлагането за продажба или транспортирането с цел продажба на екземпляри,
- отглеждане в плен на животински видове, както и изкуственото размножаване на растителни видове при строго контролирани условия, за да се намали вземането на екземпляри от природата,
- оценка на резултатите от предприетите мерки.

▼B*Член 15*

По отношение на залавянето или убиването на изброените в приложение V, буква а) диви животински видове, както и в случаите, в които се прилагат дерогации съгласно член 16 за залавяне или убиване на изброените в приложение IV, буква а) видове, държавите-членки забраняват използването на всички неселективни средства, чрез които би могло да се предизвика изчезването на местни популации от тези видове, или такива, които биха ги увредили тежко. По-специално се забранява:

- а) използването на посочените в приложение VI, буква а) средства за залавяне или убиване;
- б) всички форми на залавяне или убиване с помощта на транспортните средства, посочени в приложение VI, буква б).

Член 16

1. В случай че няма друго задоволително решение и при условие че дерогацията няма вредно въздействие върху запазването на популациите от засегнатия вид в областта на естественото им разпространение на задоволително равнище, държавите-членки могат да предоставят дерогация от разпоредбите на членове 12, 13 и 14 и от член 15, букви а) и б):

- а) с цел защита на представителите на дивата флора и фауна и за запазване на естествените местообитания;
- б) за предпазване от сериозно увреждане, особено на селскостопански култури, добитък, както и гори, риболовни райони, водите и други форми на собственост;
- в) в интерес на общественото здраве и безопасност или поради други наложителни причини от приоритетен обществен интерес, включително и такива от социален или стопански характер, или с положителни последици за околната среда;
- г) за целите на изследването и обучението при заселване или повторно въвеждане на видове и на необходимата за тази цел селекция, включително и изкуственото размножаване на растения;
- д) за разрешаването при строг контрол, селективно и в ограничен размер, на залавяне или задържане на определен брой екземпляри от растителни или животински видове, посочени в приложение IV и анализирани от компетентните национални органи.

2. На всеки две години държавите-членки представят на Комисията доклад в установен от Комисията формат относно дерогациите, приложени съгласно параграф 1. Комисията приема становище по тези дерогации в срок дванадесет месеца след получаване на доклада и информира комитета за взетото становище.

▼B

3. Докладите дават сведения за:
- а) видовете, които са предмет на дерогациите, и причината за тях, включително естеството на риска, с посочване на отхвърлените алтернативи и използваните научни данни, където това е приложимо;
  - б) разрешените средства, съоръжения или методи за улов или убиване на животни и основанията за тяхната употреба;
  - в) времето и мястото на предоставяне на дерогациите;
  - г) органа, оправомощен да заяви и да провери дали необходимите предпоставки са изпълнени и да реши какви средства, съоръжения или методи и в какви граници и от кои агенти могат да бъдат използвани, както и информация за лицата, натоварени да изпълнят тези решения;
  - д) приложените мерки за контрол и постигнатите резултати.

Информация*Член 17*

1. Държавите-членки изготвят доклад на всеки шест години след изтичане на предвидения в член 23 срок за провеждане на мерки съгласно настоящата директива. Този доклад съдържа по-специално информация относно консервационните мерки, посочени в член 6, параграф 1, както и оценка за въздействията на тези мерки върху статуса на съхранение на типовете естествени местообитания от приложение I и видовете от приложение II, както и най-важните резултати от контрола, посочен в член 11. Този доклад, изготвен в съответствие с формата, установен от комитета, се представя на Комисията и се прави достояние на обществеността.

2. Въз основа на докладите, посочени в параграф 1, Комисията изготвя обобщаващ доклад. Този доклад съдържа подходяща оценка на постигнатия напредък, по-специално по отношение на приноса на „Натура 2000“ за постигането на предвидените в член 3 цели. Частта от проекта на доклада, която засяга информация, предоставена от държава-членка, се дава на органите на съответната държава-членка за верифициране. След представяне на комитета окончателното издание на доклада се публикува от Комисията най-късно две години след представяне на докладите, посочени в параграф 1, и се изпраща на държавите-членки, на Европейския парламент, на Съвета, на Икономическия и социален комитет.

▼ B

3. Държавите-членки могат да обозначат определените според настоящата директива територии чрез специално изработени от комитета табели на Общността.

Изследване*Член 18*

1. Държавите-членки и Комисията насърчават необходимото изследване и научната работа във връзка с целите, посочени в член 2, и задълженията, посочени в член 11. Те обменят информация за по-добро координиране на изследването, извършвано в държавите-членки и на общностно ниво.

2. Особено внимание се отделя на научната работа, необходима за осъществяването на членове 4 и 10, насърчават се трансграничните съвместни изследвания между държавите-членки.

Процедура за изменение на приложенията*Член 19*

Промените, които са необходими за адаптиране на приложения I, II, III, V и VI към техническия и научния прогрес, се приемат от Съвета по предложение на Комисията с квалифицирано мнозинство.

Поправките, необходими за адаптиране на приложение IV към научния и техническия прогрес, се приемат от Съвета единодушно по предложение на Комисията.

Комитет**▼ M2***Член 20*

Комисията се подпомага от комитет.

Член 21

1. При позоваване на настоящия член се прилагат разпоредбите на членове 5 и 7 от Решение 1999/468/ЕО ⁽¹⁾, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от същото решение.

Периодът, предвиден в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.

2. Комитетът приема свой процедурен правилник.

⁽¹⁾ Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. за установяване на процедурите за упражняване на изпълнителните правомощия, предоставени на Комисията (ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23).

▼B**Допълнителни разпоредби***Член 22*

При изпълнение на разпоредбите на настоящата директива държавите-членки:

- а) проучват целесъобразността от повторно въвеждане на видове от приложение IV, които са местни за тяхната територия, в случай че това би допринесло за тяхното запазване, при условие че в резултат на проучване, съобразено с опита в други държави-членки или в други страни, е установено, че такова повторно въвеждане допринася ефективно за възстановяването на задоволително равнище на запазване на въпросните видове и че повторното въвеждане се осъществява само след съответната консултация със засегнатите кръгове от обществото;
- б) осигуряват регулирането на умишленото въвеждане в природата на неместни видове да става по начин, който не би увредил нито естествените местообитания в тяхната естествена област на разпространение, нито местните представители на дивата флора и фауна, и в случай че считат това за необходимо, забраняват такова въвеждане; резултатите от изследванията се препращат на комитета за информация;
- в) насърчават образователните мерки и разпространяват общата информация относно необходимостта от защита на дивите растителни и животински видове и запазване на природните им местообитания.

Заклучителни разпоредби*Член 23*

1. Държавите-членки въвеждат в сила закони, подзаконови и административни разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива в рамките на две години след нейното нотифициране. Те незабавно информират Комисията за това.
2. Когато държавите-членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.
3. Държавите-членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното си законодателство в областта, регулирана от настоящата директива.

Член 24

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

▼ **M4**

ПРИЛОЖЕНИЕ I

**ЕСТЕСТВЕНИ МЕСТООБИТАНИЯ ОТ ИНТЕРЕС ЗА ОБЩНОСТТА,
ЧИЕТО СЪХРАНЯВАНЕ ИЗИСКВА ОБЯВЯВАНЕТО НА
СПЕЦИАЛНИ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ****Тълкуване**

Упътване относно тълкуването на видовете местообитания е дадено в „Тълковен наръчник на местообитанията на Европейския съюз“, одобрен от комитета, създаден съгласно член 20 („Комитет за местообитанията“) и публикуван от Европейската комисия (*).

Кодът съответства на кода от Натура 2000.

Знакът „*“ обозначава приоритетните видове местообитания.

1. КРАЙБРЕЖНИ И ХАЛОФИТНИ МЕСТООБИТАНИЯ**11. Открити морски и приливно-отливни области**

1110 Плитчини, които са леко покрити с морска вода през цялото време

1120 * Подводни ливади от *Posidonia (Posidonion oceanicae)*

1130 Естуари

1140 Тинести и пясъчни морски плитчини, които не се покриват от морски води при нисък прилив

1150 * Крайбрежни лагуни

1160 Обширни плитки устия и малки заливчета

1170 Рифове

1180 Подводни структури, образували се под действието на просмукващи се газове

12. Морски стръмни скални брегове и чакълести или каменисти морски плажове

1210 Едногодишна растителност върху морски крайбрежни наноси

1220 Многогодишна растителност на каменисти брегове

1230 Обрасли морски стръмни скали на Атлантическото и Балтийското крайбрежие

1240 Обрасли морски стръмни скали по Средиземноморското крайбрежие (с ендемични *Limonium* spp.)

1250 Обрасли морски стръмни скали на макаронезийското крайбрежие (флора, ендемична за тези крайбрежия)

13. Атлантически и континентални солени блата и солени ливади

1310 *Salicornia* и други едногодишни растения, образувачи колонии върху тинести и пясъчни терени

1320 Морави от *Spartina (Spartinion maritimae)*

1330 Атлантически солени ливади (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

1340 * Континентални солени ливади

14. Средиземноморски и южноатлантически солени блата и солени ливади

1410 Средиземноморски солени ливади (*Juncetalia maritimi*)

1420 Средиземноморски и южноатлантически халофилни храсталаци (*Sarcocornetea fruticosi*)

(*) Тълковен наръчник на местообитанията на Европейския съюз“, версия 15 EUR/2, приет от Комитета за местообитанията на 4 октомври 1999 г. и Поправки към „Тълковен наръчник на местообитанията на Европейския съюз с оглед разширяването на ЕС“ (Hab. 01/11b-gev. 1), приети от Комитета за местообитанията на 24 април 2002 г. след писмена консултация с Европейската комисия, Генерална дирекция „Околна среда“;

▼ **M4**

- 1430 Хало-нитрофилни храсталаци (*Pegano-Salsoletea*)
15. **Континентални степи върху солени и гипсови почви**
- 1510 * Средиземноморски степи върху солени почви (*Limnietalia*)
- 1520 * Иберски степи върху гипсови почви (*Gypsophiletalia*)
- 1530 * Панонски солени степи и солени блата
16. **Бореални балтийски архипелази, крайбрежни зони и зони на издигане на земни пластове**
- 1610 Балтийски ескерски острови с растителност по пясъчни, каменисти и чакълести плажове и сублиторална растителност
- 1620 Бореални балтийски островчета и малки острови
- 1630 * Бореални балтийски крайбрежни ливади
- 1640 Бореални балтийски пясъчни ивици с многогодишна растителност
- 1650 Бореални балтийски тесни протоци
2. **КРАЙБРЕЖНИ ПЯСЪЧНИ ДЮНИ И КОНТИНЕНТАЛНИ ДЮНИ**
21. **Пясъчни дюни по крайбрежията на Атлантическия океан, Северно и Балтийско море**
- 2110 Зародишни подвижни дюни
- 2120 Подвижни дюни по крайбрежната ивица с *Ammophila arenaria* ("бели дюни")
- 2130 * Неподвижни дюни с тревиста растителност ("сиви дюни")
- 2140 * Декалцифирани неподвижни дюни с *Empetrum nigrum*
- 2150 * Атлантически декалцифицирани неподвижни дюни (*Calluno-Ulicetea*)
- 2160 Дюни с *Hypophae rhamnoides*
- 2170 Дюни със *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)
- 2180 Облесени дюни по Атлантическото, континенталното и бореалното крайбрежие
- 2190 Влажни снижения между дюните
- 21A0 Пясъчни равнини по Атлантическото крайбрежие на Великобритания (*в Ирландия)
22. **Морски дюни на Средиземноморското крайбрежие**
- 2210 Неподвижни крайморски дюни от типа *Crucianellion maritimae*
- 2220 Дюни с *Euphorbia terracina*
- 2230 Дюни тревни съобщества от типа *Malcolmietalia*
- 2240 Дюни тревни съобщества от типа *Brachypodietalia* с едногодишни растения
- 2250 * Дюни с хвойнови гъсталаци (*Juniperus* spp.)
- 2260 Дюни склерофилни храсталаци (*Cisto-Lavenduletalia*)
- 2270 * Залесени дюни с *Pinus pinea* и/или *Pinus pinaster*

▼ **M4**

23. **Континентални дюни, стари и декалцифицирани**
- 2310 Сухи пясъчни пусти полета с *Calluna* и *Genista*
- 2320 Сухи пясъчни пусти полета с *Calluna* и *Empetrum nigrum*
- 2330 Открити тревни съобщества с растителност от *Corynephorus* и *Agrostis* на континентални дюни
- 2340 * Панонски вътрешноконтинентални дюни

3. СЛАДКОВОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ

31. **Постоянна вода**
- 3110 Олиготрофни води, съдържащи минимални количества минерали на пясъчни равнини (*Littorelletalia uniflorae*)
- 3120 Олиготрофни води, съдържащи минимални количества минерали предимно на пясъчните равнини на Западното Средиземноморие с растителност от *Isoetes* spp.
- 3130 Олиготрофни до мезотрофни постоянни води с растителност от *Littorelletea uniflorae* и/или *Isoëto-Nanojuncetea*
- 3140 Твърди олиго-мезотрофни води с бентосни формации от *Chara* spp.
- 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*
- 3160 Естествени дистрофни езера
- 3170 * Средиземноморски временни водни площи
- 3180 * Временни подземни езера в Ирландия (Turloughs)
- 3190 Езера от гипсов карст
- 31A0 * Топлоизворни лотусови корита в Трансилвания
32. **Течаша вода — отсечки на водни потоци с естествена или полустествена динамика (малки, средни или основни корита), в които не се наблюдава значително влошаване на качеството на водата**
- 3210 Феноскандинавски естествени реки
- 3220 Алпийски реки и тревна растителност по техните брегове
- 3230 Алпийски реки и тяхната дървесна растителност с *Myricaria germanica*
- 3240 Алпийски реки и тяхната дървесна растителност със *Salix elaeagnos*
- 3250 Постоянно течаша средиземноморски реки с *Glaucium flavum*
- 3260 Плаваща растителност от типа *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion* по предпланински реки
- 3270 Реки с кални брегове с растителност от типа *Chenopodion rubri* p.p. и *Bidention* p.p.
- 3280 Постоянно течаша средиземноморски реки с растителност от типа *Paspalo-Agrostidion* и висящи завеси от *Salix* и *Populus alba*
- 3290 Непостоянно течаша средиземноморски реки с растителност от типа *Paspalo-Agrostidion*
- 32A0 Туфести каскади на карстови реки в Динарските Алпи

▼ **M4**

4. УМЕРЕНОКОНТИНЕНТАЛНА ПУСТОШ И ХРАСТАЛАЦИ

- 4010 Северноатлантическа влажна пустош с *Erica tetralix*
- 4020 * Южноатлантическа влажна пустош с *Erica ciliaris* и *Erica tetralix*
- 4030 Европейска суха пустош
- 4040 * Суха пустош на Атлантическото крайбрежие с *Erica vagans*
- 4050 * Ендемични макаронезийски съобщества
- 4060 Алпийски и бореални съобщества
- 4070 * Храстови съобщества с *Pinus mugo* и *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)
- 4080 Субарктични храсталаци от *Salix* spp.
- 4090 Ендемични оро-средиземноморски съобщества с ниски бодливи храстчета
- 40A0 * Субконтинентални пери-панонски храсталаци
- 40B0 Родопски съобщества на *Potentilla fruticosa*
- 40C0 * Понто-сарматски широколистни храстчета

5. СКЛЕРОФИЛНИ ХРАСТАЛАЦИ (МАТОРАЛ)

51. **Субсредиземноморски и умереноконтинентални храсталаци**

- 5110 Устойчиви формации от *Buxus sempervirens* върху варовикови скалисти склонове (*Berberidion* p.p.)
- 5120 Планински формации на *Cytisus purgans*
- 5130 Формации на *Juniperus communis* върху пустош или варовикови пасища
- 5140 * Формации на *Cistus palhinhae* върху крайморски влажни полета

52. **Средиземноморски маторал**

- 5210 Маторал с *Juniperus* spp.
- 5220 * Маторал със *Zyziphus*
- 5230 * Маторал с *Laurus nobilis*

53. **Лесостепни и южносредиземноморски храсталаци**

- 5310 Лаврови гьсталаци
- 5320 Ниски формации от *Euphorbia* в близост до скалисти брегове
- 5330 Южносредиземноморски и предпустинни храсталаци

54. **Фригана**

- 5410 Западносредиземноморска фригана от типа *Astragalo-Plantaginetum subulatae*, растяща върху скали
- 5420 Фригана със *Sarcopoterium spinosum*
- 5430 Ендемична фригана с *Euphorbio-Verbascion*

▼ **M4**

6. ЕСТЕСТВЕНИ И ПОЛУЕСТЕСТВЕНИ ТРЕВНИ ФОРМАЦИИ

61. **Естествени тревни формации**

- 6110 * Скални варовикови или базофилни тревни съобщества с *Alyssosedion albi*
- 6120 * Сухи пясъчни варовикови тревни съобщества
- 6130 Тревни съобщества с *Violetalia calaminariae*
- 6140 Пиринейски силикатни тревни съобщества с *Festuca eskia*
- 6150 Силикатни алпийски и бореални тревни съобщества
- 6160 Силикатни иберийски тревни съобщества с *Festuca indigesta*
- 6170 Алпийски и субалпийски варовикови тревни съобщества
- 6180 Макаронезийски мезофилни тревни съобщества
- 6190 Скални панонски тревни съобщества (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

62. **Полуестествени сухи тревни формации и храстови съобщества**

- 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовикови субстрати (*Festuco-Brometalia*) (* важни местообитания на орхидеи)
- 6220 * Псевдостепа с трева и едногодишни растения (*Thero-Brachypodietea*)
- 6230 * Богати на видове *Nardus* тревни съобщества върху силикатни субстрати в планински области (и предпланински райони в континентална Европа)
- 6240 * Субпанонски степни тревни съобщества
- 6250 * Панонски степни тревни съобщества
- 6260 * Панонски пясъчни степа
- 6270 * Феноскандинавски сухи до средни тревни съобщества с нисколюбива растителност
- 6280 * Северни алварови и предкамбрийски варовикови плоски скали
- 62A0 Източни субсредиземноморски сухи тревни съобщества (*Scorzoneratalia villosae*)
- 62B0 * Кипърски серпентинофилни тревни съобщества
- 62C0 * Понто-сарматски степа
- 62D0 Оро-мизийски ацидофилни тревни съобщества

63. **Склерофилни пасищни гори (dehesas)**

- 6310 Склерофилни пасищни гори с вечнозелен *Quercus* spp.

64. **Полуестествени влажни ливади от високи треви**

- 6410 Ливади с *Molinia* на карбонатна, торфна или глинеста почва (*Molinion caeruleae*)
- 6420 Средиземноморски влажни тревни съобщества от високи треви от типа *Molinio-Holoschoenion*

▼ **M4**

- 6430 Тревни съобщества от водолубиви високи треви в равнинни и планински до алпийски райони
- 6440 Алувиални ливади на речни долини с *Cnidion dubii*
- 6450 Северни бореални алувиални ливади
- 6460 Торфни тревни съобщества от Тродос
- 65. **Мезофилни тревни съобщества**
- 6510 Низинни сенокосни ливади (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)
- 6520 Планински сенокосни ливади
- 6530 * Феноскандинавски залесени ливади
- 6540 Субсредиземноморски тревни съобщества от *Molinio-Hordeion secalini*

7. ПРЕОВЛАЖНЕНИ ТРЕСАВИЩА, КАЛИЩА И МОЧУРИЩА

- 71. **Кисели сфагнови тресавища**
- 7110 * Активни преовлажнени тресавища
- 7120 Деградирали преовлажнени тресавища (все още имащи възможност за естествено възстановяване)
- 7130 Обрасли тресавища (* само активни)
- 7140 Преходни торфища и плаващи подвижни тресавища
- 7150 Понижения върху торфени субстрати (*Rhynchosporion*)
- 7160 Феноскандинавски минерални извори и мочурища
- 72. **Карбонатни мочурища**
- 7210 * Карбонатни мочурища с *Cladium mariscus* и видове от *Caricion davallianae*
- 7220 * Извори с твърда вода с туфести формации (*Cratoneurion*)
- 7230 Алкални блата
- 7240 * Алпийски пионерни формации от типа *Caricion bicoloris-atrofuscae*
- 73. **Бореални калища**
- 7310 * Аапа калища
- 7320 * Палса калища

8. СКАЛНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ПЕЩЕРИ

- 81. **Сипеи**
- 8110 Силикатни сипеи на планинско ниво до нивото на снежната покривка (*Androsacetalia alpinae* и *Galeopsietalia ladani*)
- 8120 Сипеи върху варовикови терени и калциеви шисти на планинско до алпийско ниво (*Thlaspietea rotundifolii*)
- 8130 Западносредиземноморски и термофилни сипеи
- 8140 Източносредиземноморски сипеи
- 8150 Средноевропейски силикатни сипеи
- 8160 * Средноевропейски варовикови сипеи на хълмисто и планинско ниво

▼ **M4**

82. **Скалисти склонове с хазмофитна растителност**
- 8210 Варовикови скалисти склонове с хазмофитна растителност
- 8220 Силикатни скалисти склонове с хазмофитна растителност
- 8230 Силикатни скали с пионерска растителност от типа *Sedo-Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*
- 8240 * Варовикови скални повърхнини
83. **Други скални местообитания**
- 8310 Пещери, затворени за посещение
- 8320 Лавови полета и открити скални повърхнини, получени в резултат на вулканична дейност
- 8330 Потопени или частично потопени морски пещери
- 8340 Вечни ледници

9. ГОРИ

Естествена и полустествена горска растителност, състояща се от местни видове, образувачи гори от високи дървета, с типична ниска горска растителност и отговаряща на следните критерии: редки гори или остатъци от такива и/или представляващи местообитания на видове от интерес за Общността

90. **Европейски бореални гори**
- 9010 * Западна тайга
- 9020 * Феноскандинавски полубореални естествени стари листопадни широколистни гори (*Quercus*, *Tilia*, *Acer*, *Fraxinus* или *Ulmus*), богати на епифити
- 9030 * Естествени гори в първоначалния стадий на сукцесия при разместване на брегове
- 9040 Северни субалпийски/субарктични гори с *Betula pubescens* ssp. *czerepanovii*
- 9050 Феноскандинавски гори с *Picea abies*
- 9060 Иглолистни гори върху или свързани с ледникови речни чакълени наноси
- 9070 Феноскандинавски залесени пасища
- 9080 * Феноскандинавски широколистни блатисти гори
91. **Европейски умереноконтинентални гори**
- 9110 Букови гори от типа *Luzulo-Fagetum*
- 9120 Атлантически ацидофилни букови гори с *Ilex* и понякога с *Taxus* в храсталците (*Quercion robori-petraeae* или *Ilici-Fagenion*)
- 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*
- 9140 Средноевропейски субалпийски букови гори с *Acer* и *Rumex arifolius*
- 9150 Средноевропейски букови гори върху карбонатна основа (*Cephalanthero-Fagion*)
- 9160 Южноатлантически и средноевропейски дъбово-габъррови гори *Carpinion betuli*

▼ M4

- 9170 Дъбово-габърони гори *Galio-Carpinetum*
- 9180 * Гори по стръмни склонове, сипеи и дефилета *Tilio-Acerion*
- 9190 Стари ацидофилни дъбови гори от *Quercus robur* върху пясъчливи равнини
- 91A0 Стари дъбови гори с *Ilex* и *Blechnum* на Британските острови
- 91B0 Термофилни гори *Fraxinus angustifolia*
- 91C0 * Каледонийски гори
- 91D0 * Гори върху тресавища и блата
- 91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 Крайречни смесени гори от *Quercus robur*, *Ulmus laevis* и *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* или *Fraxinus angustifolia*, по бреговете на големи реки (*Ulmion minoris*)
- 91G0 * Панонски гори от *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*
- 91H0 * Панонски гори от *Quercus pubescens*
- 91I0 * Еуро-сибирски степни дъбови гори от *Quercus* spp.
- 91J0 * Гори от *Taxus baccata* на Британските острови
- 91K0 Илирийски гори от *Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)
- 91L0 Илирийски дъбово-брястови гори (*Erythronio-Carpinion*)
- 91M0 Панонски-балкански дъбови гори
- 91N0 * Панонски гъсталаци по континентални пясъчни дюни (*Junipero-Populetum albae*)
- 91P0 Елови гори в Светия кръст (*Abietetum polonicum*)
- 91Q0 Западнокарпатски гори от *Pinus sylvestris* на варовита почва
- 91R0 Гори от бял бор в Динарските доломити (*Genisto januensis-Pinetum*)
- 91S0 * Западнопонтийски букови гори
- 91T0 Централноевропейски гори от бял бор с лишеи
- 91U0 Сарматски степни борови гори
- 91V0 Дакийски букови гори (*Symphyto-Fagion*)
- 91W0 Мизийски букови гори
- 91X0 * Добруджански букови гори
- 91Y0 Дакийски дъбови и брястови гори
- 91Z0 Мизийски гори от бяла липа
- 91AA * Източни бели дъбови гори
- 91BA Мизийски гори от бели ели
- 91CA Рило-родопски и Старопланински гори от бял бор

▼ **M4**

92. **Средиземноморски листопадни гори**
- 9210 * Апенински букови гори с *Taxus* и *Ilex*
- 9220 * Апенински букови гори с *Abies alba* и букови гори с *Abies nebrodensis*
- 9230 Галицио-португалски дъбови гори с *Quercus robur* и *Quercus pyrenaica*
- 9240 Гори с *Quercus faginea* и *Quercus canariensis* (Иберийски полуостров)
- 9250 Гори с *Quercus trojana*
- 9260 Гори от питомен кестен (*Castanea sativa*)
- 9270 Гръцки букови гори с *Abies borisii-regis*
- 9280 Гори с *Quercus frainetto*
- 9290 Кипарисови гори (*Acero-Cupression*)
- 92A0 Галерийни гори със *Salix alba* и *Populus alba*
- 92B0 Крайречни формации край пресъхващи средиземноморски речни течения с *Rhododendron ponticum*, *Salix* и други
- 92C0 Гори от източен чинар и *Liquidambar orientalis* (*Platanion orientalis*)
- 92D0 Южносредиземноморски крайречни галерийни съобщества и гъсталаци (*Nerio-Tamaricetea* и *Securinegion tinctoriae*)
93. **Средиземноморски склерофилни гори**
- 9310 Егейски гори от *Quercus brachyphylla*
- 9320 Гори от *Olea* и *Ceratonia*
- 9330 Гори от *Quercus suber*
- 9340 Гори от *Quercus ilex* и *Quercus rotundifolia*
- 9350 Гори от *Quercus macrolepis*
- 9360 * Макаронезийски лаврови гори (*Laurus*, *Ocotea*)
- 9370 * Палмови горички от *Phoenix*
- 9380 Гори от *Ilex aquifolium*
- 9390 * Храсталаци и ниска гориста растителност с *Quercus alnifolia*
- 93A0 Залесени площи с *Quercus infectoria* (*Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae*)
94. **Умереноконтинентални планински иглолистни гори**
- 9410 Ацидофилни гори от *Picea* на планинско до алпийско ниво (*Vaccinio-Piceetea*)
- 9420 Алпийски гори от *Larix decidua* и/или *Pinus cembra*
- 9430 Субалпийски и планински гори от *Pinus uncinata* (* върху гипс или варовик)

▼ M4

95. **Средиземноморски и макаронезийски планински иглолистни гори**
- 9510 * Южно-апенински гори от *Abies alba*
- 9520 Гори от *Abies pinsapo*
- 9530 * (Суб-) Средиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор
- 9540 Средиземноморски борови гори от ендемични мезогейски борове
- 9550 Ендемични канарски борови гори
- 9560 * Ендемични гори от *Juniperus* spp.
- 9570 * Гори от *Tetraclinis articulata*
- 9580 * Средиземноморски гори от *Taxus baccata*
- 9590 * Гори от *Cedrus brevifolia* (*Cedrosetum brevifoliae*)
- 95A0 Високи оро-средиземноморски борови гори

▼ M4

ПРИЛОЖЕНИЕ II

РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА
ОБЩНОСТТА, ЧИЕТО СЪХРАНЯВАНЕ ИЗИСКВА ОБЯВЯВАНЕТО
НА СПЕЦИАЛНИ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

Тълкуване

а) Приложение II следва приложение I за създаване на цялостна мрежа от специални защитени зони.

б) Видовете, включени в списъка в настоящото приложение, са обозначени:

— с името на вида или подвида, или

— като вид, принадлежащ към по-висок таксон или към определена част от този таксон.

Съкращението „spp.“ след името на дадено семейство или род означава всички видове, принадлежащи към това семейство или род.

в) Символи

Звездичка (*) пред името на даден вид означава, че това е вид от приоритетно значение.

Повечето видове, включени в настоящото приложение, са включени и в приложение IV. В случаите, когато даден вид е включен в настоящото приложение, но не е включен нито в приложение IV, нито в приложение V, името на вида е последвано от символа (o); в случаите, когато даден вид е включен в настоящото приложение и в приложение V, но не е включен в приложение IV, неговото име е последвано от символа (V).

а) ЖИВОТНИ

ГРЪБНАЧНИ

БОЗАЙНИЦИ	RODENTIA
INSECTIVORA	Gliridae
Talpidae	<i>Myomimus roachi</i>
<i>Galemys pyrenaicus</i>	Sciuridae
CHIROPTERA	* <i>Marmota marmota latirostris</i>
Rhinolophidae	* <i>Pteromys volans (Sciuropterus russicus)</i>
<i>Rhinolophus blasii</i>	<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>
<i>Rhinolophus euryale</i>	* <i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Castoridae
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	<i>Castor fiber</i> (с изключение на естонските, латвийските, литовските, финландските и шведските популации)
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	
Vespertilionidae	Cricetidae
<i>Barbastella barbastellus</i>	<i>Mesocricetus newtoni</i>
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Microtidae
<i>Myotis bechsteinii</i>	<i>Dinaromys bogdanovi</i>
<i>Myotis blythii</i>	<i>Microtus cabreriae</i>
<i>Myotis capaccinii</i>	* <i>Microtus oeconomus arenicola</i>
<i>Myotis dasycneme</i>	* <i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
<i>Myotis emarginatus</i>	<i>Microtus tatricus</i>
<i>Myotis myotis</i>	
Pteropodidae	Zapodidae
<i>Roussettus aegyptiacus</i>	<i>Sicista subtilis</i>

▼ **M4**

CARNIVORA

Canidae

* *Alopex lagopus** *Canis lupus* (с изключение на естонската популация; гръцките популации: само южно от 39-ия паралел; испанските популации: само южно от Дуеро; латвийските, литовските и финландските популации).

Ursidae

* *Ursus arctos* (с изключение на естонските, финландските и шведските популации)

Mustelidae

* *Gulo gulo**Lutra lutra**Mustela eversmanii** *Mustela lutreola**Vormela peregusna*

Felidae

Lynx lynx (с изключение на естонските, латвийските и финландските популации)* *Lynx pardinus*

Phocidae

Halichoerus grypus (V)* *Monachus monachus**Phoca hispida botnica (V)** *Phoca hispida saimensis**Phoca vitulina (V)*

ARTIODACTYLA

Cervidae

* *Cervus elaphus corsicanus**Rangifer tarandus fennicus (o)*

Bovidae

* *Bison bonasus**Capra aegagrus* (естествени популации)* *Capra pyrenaica pyrenaica**Ovis gmelini musimon (Ovis ammon musimon)* (естествени популации — Корсика и Сардиния)*Ovis orientalis ophion (Ovis gmelini ophion)** *Rupicapra pyrenaica ornata (Rupicapra rupicapra ornata)**Rupicapra rupicapra balcanica** *Rupicapra rupicapra tatrica*

CETACEA

*Phocoena phocoena**Tursiops truncatus*

ВЛЕЧУГИ

CHELONIA (TESTUDINES)

Testudinidae

*Testudo graeca**Testudo hermanni**Testudo marginata*

Cheloniidae

* *Caretta caretta** *Chelonia mydas*

Emydidae

*Emys orbicularis**Mauremys caspica**Mauremys leprosa*

SAURIA

Lacertidae

*Dinarolacerta mosorensis**Lacerta bonnali (Lacerta monticola)**Lacerta monticola**Lacerta schreiberi**Gallotia galloti insulanagae** *Gallotia simonyi**Podarcis lilfordi**Podarcis pityusensis*

Scincidae

Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

OPHIDIA (SERPENTES)

Colubridae

* *Coluber cypriensis**Elaphe quatuorlineata**Elaphe situla** *Natrix natrix cypriaca*

Viperidae

* *Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)**Vipera ursinii* (с изключение на *Vipera ursinii rakosiensis* и *Vipera ursinii macrops*)* *Vipera ursinii macrops** *Vipera ursinii rakosiensis*

ЗЕМНОВОДНИ

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica

▼ M4

<i>Mertensiella luschani</i> (<i>Salamandra luschani</i>)	<i>Lampetra fluviatilis</i> (V) (с изключение на финландските и шведските популации)
* <i>Salamandra aurorae</i> (<i>Salamandra atra aurorae</i>)	<i>Lampetra planeri</i> (o) (с изключение на естонските, финландските и шведските популации)
<i>Salamandrina terdigitata</i>	<i>Lethenteron zanandreai</i> (V)
<i>Triturus carnifex</i> (<i>Triturus cristatus carnifex</i>)	<i>Petromyzon marinus</i> (o) (с изключение на шведските популации)
<i>Triturus cristatus</i> (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	ACIPENSERIFORMES
<i>Triturus dobrogicus</i> (<i>Triturus cristatus dobrogicus</i>)	Acipenseridae
<i>Triturus karelinii</i> (<i>Triturus cristatus karelinii</i>)	* <i>Acipenser naccarii</i>
<i>Triturus montandoni</i>	* <i>Acipenser sturio</i>
<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>	CLUPEIFORMES
Proteidae	Clupeidae
* <i>Proteus anguinus</i>	<i>Alosa</i> spp. (V)
Plethodontidae	SALMONIFORMES
<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>	Salmonidae
<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>	<i>Hucho hucho</i> (естествени популации) (V)
<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>	<i>Salmo macrostigma</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>	<i>Salmo marmoratus</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii</i>	<i>Salmo salar</i> (само в сладки води) (V) (с изключение на финландските популации)
<i>Hydromantes (Speleomantes) supra-montis</i>	<i>Salmothymus obtusirostris</i> (o)
ANURA	Coregonidae
Discoglossidae	* <i>Coregonus oxyrhynchus</i> (анадромни популации в определени сектори на Северно море)
* <i>Alytes muletensis</i>	Umbridae
<i>Bombina bombina</i>	<i>Umbra krameri</i> (o)
<i>Bombina variegata</i>	CYPRINIFORMES
<i>Discoglossus galganoi</i> (включително <i>Discoglossus „jeanneae“</i>)	Cyprinidae
<i>Discoglossus montalentii</i>	<i>Alburnus albidus</i> (o) (<i>Alburnus vulturius</i>)
<i>Discoglossus sardus</i>	<i>Aulopyge huegelii</i> (o)
Ranidae	<i>Anaocypris hispanica</i>
<i>Rana latastei</i>	<i>Aspius aspius</i> (V) (с изключение на финландските популации)
Pelobatidae	<i>Barbus comiza</i> (V)
* <i>Pelobates fuscus insubricus</i>	<i>Barbus meridionalis</i> (V)
РИБИ	<i>Barbus plebejus</i> (V)
PETROMYZONIFORMES	<i>Chalcalburnus chalcoides</i> (o)
Petromyzonidae	<i>Chondrostoma genei</i> (o)
<i>Eudontomyzon</i> spp. (o)	<i>Chondrostoma knerii</i> (o)
	<i>Chondrostoma lusitanicum</i> (o)
	<i>Chondrostoma phoxinus</i> (o)
	<i>Chondrostoma polylepis</i> (o) (включително <i>C. willkommi</i>)
	<i>Chondrostoma soetta</i> (o)
	<i>Chondrostoma toxostoma</i> (o)

▼ M4

<i>Gobio albipinnatus</i> (o)	<i>Sabanejewia larvata</i> (o) (<i>Cobitis larvata</i> и <i>Cobitis conspersa</i>)
<i>Gobio kessleri</i> (o)	
<i>Gobio uranoscopus</i> (o)	SILURIFORMES
<i>Iberocypris palaciosi</i> (o)	Siluridae
* <i>Ladigesocypris ghigii</i> (o)	<i>Silurus aristotelis</i> (V)
<i>Leuciscus lucumonis</i> (o)	ATHERINIFORMES
<i>Leuciscus souffia</i> (o)	Cyprinodontidae
<i>Pelecus cultratus</i> (V)	<i>Aphanius iberus</i> (o)
<i>Phoxinellus</i> spp. (o)	<i>Aphanius fasciatus</i> (o)
* <i>Phoxinus phoxinus</i>	* <i>Valencia hispanica</i>
<i>Rhodeus sericeus amarus</i> (o)	* <i>Valencia letourneuxi</i> (<i>Valencia hispanica</i>)
<i>Rutilus pigus</i> (V)	PERCIFORMES
<i>Rutilus rubilio</i> (o)	Percidae
<i>Rutilus arcasii</i> (o)	<i>Gymnocephalus baloni</i>
<i>Rutilus macrolepidotus</i> (o)	<i>Gymnocephalus schraetzer</i> (V)
<i>Rutilus lemmingii</i> (o)	* <i>Romanichthys valsanicola</i>
<i>Rutilus frisii meidingeri</i> (V)	<i>Zingel</i> spp. ((o) с изключение на <i>Zingel asper</i> и <i>Zingel zingel</i> (V))
<i>Rutilus alburnoides</i> (o)	
<i>Scardinius graecus</i> (o)	Gobiidae
<i>Squalius microlepis</i> (o)	<i>Knipowitschia croatica</i> (o)
<i>Squalius svallize</i> (o)	<i>Knipowitschia (Padogobius) panizzae</i> (o)
Cobitidae	<i>Padogobius nigricans</i> (o)
<i>Cobitis elongata</i> (o)	<i>Pomatoschistus canestrini</i> (o)
<i>Cobitis taenia</i> (o) (с изключение на финландските популации)	SCORPAENIFORMES
<i>Cobitis trichonica</i> (o)	Cottidae
<i>Misgurnus fossilis</i> (o)	<i>Cottus gobio</i> (o) (с изключение на финландските популации)
<i>Sabanejewia aurata</i> (o)	<i>Cottus petiti</i> (o)

БЕЗГРЪБНАЧНИ

ЧЛЕНЕСТОНОГИ	<i>Carabus hungaricus</i>
CRUSTACEA	* <i>Carabus menetriesi pacholei</i>
Decapoda	* <i>Carabus olympiae</i>
<i>Austropotamobius pallipes</i> (V)	<i>Carabus variolosus</i>
* <i>Austropotamobius torrentium</i> (V)	<i>Carabus zawadzskii</i>
Isopoda	<i>Cerambyx cerdo</i>
* <i>Armadillidium ghardalamensis</i>	<i>Corticaria planula</i> (o)
INSECTA	<i>Cucujus cinnaberinus</i>
Coleoptera	<i>Dorcadion fulvum cervae</i>
<i>Agathidium pulchellum</i> (o)	<i>Duvalius gebhardti</i>
<i>Bolbelasmus unicornis</i>	<i>Duvalius hungaricus</i>
<i>Boros schneideri</i> (o)	<i>Dytiscus latissimus</i>
<i>Buprestis splendens</i>	<i>Graphoderus bilineatus</i>
<i>Carabus hampei</i>	

▼ M4

<i>Leptodirus hochenwarti</i>	<i>Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia</i> (o)
<i>Limoniscus violaceus</i> (o)	<i>Glyphipterix loricatella</i>
<i>Lucanus cervus</i> (o)	<i>Gortyna borelii lunata</i>
<i>Macroplea pubipennis</i> (o)	<i>Graellsia isabellae</i> (V)
<i>Mesosa myops</i> (o)	<i>Hesperia comma catena</i> (o)
<i>Morimus funereus</i> (o)	<i>Hypodryas maturna</i>
* <i>Osmoderma eremita</i>	<i>Leptidea morsei</i>
<i>Oxyporus mannerheimii</i> (o)	<i>Lignyoptera fumidaria</i>
<i>Pilemia tigrina</i>	<i>Lycaena dispar</i>
* <i>Phryganophilus ruficollis</i>	<i>Lycaena helle</i>
<i>Probaticus subrugosus</i>	<i>Maculinea nausithous</i>
<i>Propomacrus cypriacus</i>	<i>Maculinea teleius</i>
* <i>Pseudogaurotina excellens</i>	<i>Melanargia arge</i>
<i>Pseudoseriscius cameroni</i>	* <i>Nymphalis vaualbum</i>
<i>Pytho kolwensis</i>	<i>Papilio hospiton</i>
<i>Rhysodes sulcatus</i> (o)	<i>Phyllometra culminaria</i>
* <i>Rosalia alpina</i>	<i>Plebicula golgus</i>
<i>Stephanopachys linearis</i> (o)	<i>Polymixis rufocincta isolata</i>
<i>Stephanopachys substriatus</i> (o)	<i>Polyommatus eroides</i>
<i>Xyletinus tremulicola</i> (o)	<i>Proterebia afra dalmata</i>
Hemiptera	<i>Pseudophilotes bavius</i>
<i>Aradus angularis</i> (o)	<i>Xestia borealis</i> (o)
Lepidoptera	<i>Xestia brunneopicta</i> (o)
<i>Agriades glandon aquilo</i> (o)	* <i>Xylomoia strix</i>
<i>Arytrura musculus</i>	Mantodea
* <i>Callimorpha (Euplagia, Panaxia) quadripunctaria</i> (o)	<i>Apteromantis aptera</i>
<i>Catopta thrips</i>	Odonata
<i>Chondrosoma fiduciarium</i>	<i>Coenagrion hylas</i> (o)
<i>Clossiana improba</i> (o)	<i>Coenagrion mercuriale</i> (o)
<i>Coenonympha oedippus</i>	<i>Coenagrion ornatum</i> (o)
<i>Colias myrmidone</i>	<i>Cordulegaster heros</i>
<i>Cucullia mixta</i>	<i>Cordulegaster trinacriae</i>
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	<i>Gomphus graslinii</i>
<i>Erannis ankeraria</i>	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
<i>Erebia calcaria</i>	<i>Lindenia tetraphylla</i>
<i>Erebia christi</i>	<i>Macromia splendens</i>
<i>Erebia medusa polaris</i> (o)	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
<i>Eriogaster catax</i>	<i>Oxygastra curtisii</i>
	Orthoptera
	<i>Baetica ustulata</i>
	<i>Brachytrupes megacephalus</i>
	<i>Isophya costata</i>
	<i>Isophya harzi</i>

▼ M4

<i>Isophya stysi</i>	<i>Hygromia kovacsi</i>
<i>Myrmecophilus baronii</i>	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
<i>Odontopodisma rubripes</i>	<i>Lampedusa imitatrix</i>
<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	* <i>Lampedusa melitensis</i>
<i>Pholidoptera transsylvanica</i>	<i>Leiostyla abbreviata</i>
<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>	<i>Leiostyla cassida</i>
ARACHNIDA	<i>Leiostyla corneocostata</i>
Pseudoscorpiones	<i>Leiostyla gibba</i>
<i>Anthrenochernes stellae (o)</i>	<i>Leiostyla lamellosa</i>
MEKOTEJII	* <i>Paladilhia hungarica</i>
GASTROPODA	<i>Sadleriana pannonica</i>
<i>Anisus vorticulus</i>	<i>Theodoxus transversalis</i>
<i>Caseolus calculus</i>	<i>Vertigo angustior (o)</i>
<i>Caseolus commixta</i>	<i>Vertigo genesii (o)</i>
<i>Caseolus sphaerula</i>	<i>Vertigo geyeri (o)</i>
<i>Chilostoma banaticum</i>	<i>Vertigo moulinsiana (o)</i>
<i>Discula leacockiana</i>	BIVALVIA
<i>Discula tabellata</i>	Unionoida
<i>Discus gueriniatus</i>	<i>Margaritifera durrovensis (Margaritifera margaritifera) (V)</i>
<i>Elona quimperiana</i>	<i>Margaritifera margaritifera (V)</i>
<i>Geomalacus maculosus</i>	<i>Unio crassus</i>
<i>Geomitra moniziana</i>	Dreissenidae
<i>Gibbula nivosa</i>	<i>Congeria kusceri</i>
* <i>Helicopsis striata austriaca (o)</i>	

6) **РАСТЕНИЯ**

PTERIDOPHYTA	ISOETACEAE
ASPLENIACEAE	<i>Isoetes boryana</i> Durieu
<i>Asplenium jahandiezii</i> (Litard.) Rouy	<i>Isoetes malinverniana</i> Ces. & De Not.
<i>Asplenium adulterinum</i> Milde	MARSILEACEAE
BLECHNACEAE	<i>Marsilea batardae</i> Launert
<i>Woodwardia radicans</i> (L.) Sm.	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.
DICKSONIACEAE	<i>Marsilea strigosa</i> Willd.
<i>Culcita macrocarpa</i> C. Presl	OPHIOGLOSSACEAE
DRYOPTERIDACEAE	<i>Botrychium simplex</i> Hitchc.
<i>Diplazium sibiricum</i> (Turcz. ex Kunze) Kurata	<i>Ophioglossum polyphyllum</i> A. Braun
* <i>Dryopteris corleyi</i> Fraser-Jenk.	GYMNOSPERMAE
<i>Dryopteris fragans</i> (L.) Schott	PINACEAE
HYMENOPHYLLACEAE	* <i>Abies nebrodensis</i> (Lojac.) Mattei
<i>Trichomanes speciosum</i> Willd.	ANGIOSPERMAE
	ALISMATAACEAE
	* <i>Alisma wahlenbergii</i> (Holmberg) Juz.

▼ M4*Caldesia parnassifolia* (L.) Parl.*Luronium natans* (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.*Narcissus asturiensis* (Jordan) Pugsley*Narcissus calcicola* Mendonça*Narcissus cyclamineus* DC.*Narcissus fernandesii* G. Pedro*Narcissus humilis* (Cav.) Traub* *Narcissus nevadensis* Pugsley*Narcissus pseudonarcissus* L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes*Narcissus scaberulus* Henriq.*Narcissus triandrus* L. subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.*Narcissus viridiflorus* Schousboe

ASCLEPIADACEAE

Vincetoxicum pannonicum (Borhidi) Holub

BORAGINACEAE

* *Anchusa crispa* Viv.*Echium russicum* J.F.Gemlin* *Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes*Myosotis lusitanica* Schuster*Myosotis rehsteineri* Wartm.*Myosotis retusifolia* R. Afonso*Omphalodes kuzinskyanae* Willk.* *Omphalodes littoralis* Lehm.* *Onosma tornensis* Javorka*Solenanthus albanicus* (Degen & al.) Degen & Baldacci* *Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

Adenophora lilifolia (L.) Ledeb.*Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.* *Campanula bohemica* Hruby* *Campanula gelida* Kovanda*Campanula romanica* Săvul.* *Campanula sabatia* De Not.* *Campanula serrata* (Kit.) Hendrych*Campanula zoysii* Wulfen*Jasione crispa* (Pourret) Samp. subsp. *serpentina* Pinto da Silva*Jasione lusitanica* A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria ciliata L. subsp. *pseudofrigida* Ostenf. & O.C. Dahl*Arenaria humifusa* Wahlenberg* *Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter*Arenaria provincialis* Chater & Halliday* *Cerastium alsinifolium* Tausch *Cerastium dinaricum* G. Beck & Szysz.*Dianthus arenarius* L. subsp. *arenarius** *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus* (Novak) O. Schwarz*Dianthus cintranus* Boiss. & Reuter subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter* *Dianthus diutinus* Kit.* *Dianthus lumnitzeri* Wiesb.*Dianthus marizii* (Samp.) Samp.* *Dianthus moravicus* Kovanda* *Dianthus nitidus* Waldst. et Kit.*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani* (Rapcs.) Baksay*Dianthus rupicola* Biv.* *Gypsophila papillosa* P. Porta*Herniaria algarvica* Chaudhri* *Herniaria latifolia* Lapeyr. subsp. *litardierei* Gamis*Herniaria lusitanica* (Chaudhri) subsp. *berlengiana* Chaudhri*Herniaria maritima* Link* *Minuartia smejkalii* Dvorakova*Moehringia jankae* Griseb. ex Janka*Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl.*Moehringia tommasinii* Marches.*Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl*Petrocoptis grandiflora* Rothm.*Petrocoptis montsiciana* O. Bolos & Rivas Mart.*Petrocoptis pseudoviscosa* FernándezCasas*Silene furcata* Rafin. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters* *Silene hicesiae* Brullo & Signorello*Silene hifacensis* Rouy ex Willk.* *Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.*Silene longicilia* (Brot.) Oth.

▼ M4

Silene mariana Pau

* *Silene orphanidis* Boiss

* *Silene rothmaleri* Pinto da Silva

* *Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

* *Bassia (Kochia) saxicola* (Guss.) A. J. Scott

* *Cremnophyton lanfrancoi* Brullo et Pavone

* *Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

Cistus palhinhae Ingram

Halimium verticillatum (Brot.) Sennen

Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday

Helianthemum caput-felis Boiss.

* *Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira

COMPOSITAE

* *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter

Artemisia campestris L. subsp. *botnica* A.N. Lundström ex Kindb.

* *Artemisia granatensis* Boiss.

* *Artemisia laciniata* Willd.

Artemisia oelandica (Besser) Komaror

* *Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.

* *Aster pyrenaicus* Desf. ex DC

* *Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.

Carlina onopordifolia Besser

* *Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.

* *Centaurea alba* L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal

* *Centaurea alba* L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler

* *Centaurea akamantis* T. Georgiadis & G. Chatzikyriakou

* *Centaurea attica* Nyman subsp. *mega-*
rensis (Halacsy & Hayek) Dostal

* *Centaurea balearica* J.D. Rodriguez

* *Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday

* *Centaurea citricolor* Font Quer

Centaurea corymbosa Pourret

Centaurea gadorensis G. Blanca

* *Centaurea horrida* Badaro

Centaurea immanuelis-loewii Degen

Centaurea jankae Brandza

* *Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.

Centaurea kartschiana Scop.

* *Centaurea lactiflora* Halacsy

Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link
subsp. *herminii* (Rouy) Dostál

* *Centaurea niederi* Heldr.

* *Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.

* *Centaurea pinnata* Pau

Centaurea pontica Prodan & E.I. Nyárády

Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca

Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál

Centaurea vicentina Mariz

Cirsium brachycephalum Juratzka

* *Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.

Crepis granatensis (Willk.) B. Blanca & M. Cueto

Crepis pusilla (Sommier) Merxmüller

Crepis tectorum L. subsp. *nigrescens*

Erigeron frigidus Boiss. ex DC.

* *Helichrysum melitense* (Pignatti) Brullo et al

Hymenostemma pseudanthesis (Kunze) Willd.

Hyoseris frutescens Brullo et Pavone

* *Jurinea cyanooides* (L.) Reichenb.

* *Jurinea fontqueri* Cuatrec.

* *Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter

Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.

Leontodon boryi Boiss.

* *Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell

Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link

Ligularia sibirica (L.) Cass.

* *Palaeocyanus crassifolius* (Bertoloni) Dostal

Santolina impressa Hoffmanns. & Link

Santolina semidentata Hoffmanns. & Link

Saussurea alpina subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr) Kupffer

* *Senecio elodes* Boiss. ex DC.

Senecio jacobea L. subsp. *gotlandicus* (Neuman) Sterner

Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

▼ M4

* *Serratula lycopifolia* (Vill.) A. Kern

Tephrosieris longifolia (Jacq.) Griseb et Schenk subsp. *moravica*

CONVOLVULACEAE

* *Convolvulus argyrothamnus* Greuter

* *Convolvulus fernandesii* Pinto da Silva & Teles

CRUCIFERAE

Alyssum pyrenaicum Lapeyr.

* *Arabis kennedyae* Meikle

Arabis sadina (Samp.) P. Cout.

Arabis scopoliana Boiss

* *Biscutella neustriaca* Bonnet

Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.

Boleum asperum (Pers.) Desvaux

Brassica glabrescens Poldini

Brassica hilarionis Post

Brassica insularis Moris

* *Brassica macrocarpa* Guss.

Braya linearis Rouy

* *Cochlearia polonica* E. Fröhlich

* *Cochlearia tatrae* Borbas

* *Coincya rupestris* Rouy

* *Coronopus navasii* Pau

Crambe tataria Sebeok

* *Degenia velebitica* (Degen) Hayek

Diploxix ibicensis (Pau) Gómez-Campo

* *Diploxix siettiana* Maire

Diploxix vicentina (P. Cout.) Rothm.

Draba cacuminum Elis Ekman

Draba cinerea Adams

Draba doreri Heuffel.

Erucastrum palustre (Pirona) Vis.

* *Erysimum pienicum* (Zapal.) Pawl.

* *Iberis arbuscula* Runemark

Iberis procumbens Lange subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva

* *Jonopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.

Jonopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.

Rhynchosinapis erucastrum (L.) Dandy ex Clapham subsp. *cintrana* (Coutinho) Franco & P. Silva (*Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva)

Sisymbrium cavanillesianum Valdés & Castroviejo

Sisymbrium supinum L.

Thlaspi jankae A. Kern.

CYPERACEAE

Carex holostoma Drejer

* *Carex panormitana* Guss.

Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

* *Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

Aldrovanda vesiculosa L.

ELATINACEAE

Elatine gussonei (Sommier) Brullo et al

ERICACEAE

Rhododendron luteum Sweet

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann

Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE

* *Centaurium rigualii* Esteve

* *Centaurium somedanum* Lainz

Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet

Gentianella anglica (Pugsley) E. F. Warburg

* *Gentianella bohemica* Skalicky

GERANIACEAE

* *Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter

Erodium paularense Fernández-González & Izco

* *Erodium rupicola* Boiss.

GLOBULARIACEAE

* *Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

GRAMINEAE

Arctagrostis latifolia (R. Br.) Griseb.

Arctophila fulva (Trin.) N. J. Anderson

Avenula hackelii (Henriq.) Holub

Bromus grossus Desf. ex DC.

Calamagrostis chalybaea (Laest.) Fries

Cinna latifolia (Trev.) Griseb.

Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl

Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.

▼M4

- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca summilusitana* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero - Zarco & Cabezudo
- Poa granitica* Br.-Bl. subsp. *disparilis* (E. I. Nyárády) E. I. Nyárády
- * *Poa riphaea* (Ascher et Graebner) Fritsch
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia phryganodes* (Trin.) Scribner + Merr.
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- * *Stipa austroitalica* Martinovsky
- * *Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
- Stipa danubialis* Dihoru & Roman
- * *Stipa styriaca* Martinovsky
- * *Stipa veneta* Moraldo
- * *Stipa zalesskii* Wilensky
- Trisetum subalpestre* (Hartman) Neuman
- GROSSULARIACEAE
- * *Ribes sardoum* Martelli
- HIPPURIDACEAE
- Hippuris tetraphylla* L. Fil.
- HYPERICACEAE
- * *Hypericum aciferum* (Greuter) N.K.B. Robson
- IRIDACEAE
- Crocus cyprius* Boiss. et Kotschy
- Crocus hartmannianus* Holmboe
- Gladiolus palustris* Gaud.
- Iris aphylla* L. subsp. *hungarica* Hegi
- Iris humilis* Georgi subsp. *arenaria* (Waldst. et Kit.) A. et D. Löve
- JUNCACEAE
- Juncus valvatus* Link
- Luzula arctica* Blytt
- LABIATAE
- Dracocephalum austriacum* L.
- * *Micromeria taygetea* P.H. Davis
- Nepeta dirphyha* (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- * *Nepeta sphaciotica* P.H. Davis
- Origanum dictamnus* L.
- Phlomis brevibracteata* Turril
- Phlomis cyprica* Post
- Salvia veneris* Hedge
- Sideritis cyprica* Post
- Sideritis incana* subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga
- Sideritis javalambrensis* Pau
- Sideritis serrata* Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum* Pau
- Teucrium turredanum* Losa & Rivas Goday
- * *Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus* Boiss.
- * *Thymus lotocephalus* G. López & R. Morales (*Thymus cephalotos* L.)
- LEGUMINOSAE
- Anthyllis hystrix* Cardona, Contandr. & E. Sierra
- * *Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge
- * *Astragalus aquilanus* Anzalone
- Astragalus centralpinus* Braun-Blanquet
- * *Astragalus macrocarpus* DC. subsp. *lefka-rensis*
- * *Astragalus maritimus* Moris
- Astragalus peterfii* Jáv.
- Astragalus tremolsianus* Pau
- * *Astragalus verrucosus* Moris
- * *Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia* Font Quer
- Genista holopetala* (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis* (Brot.) Ser. subsp. *fallax* Franco
- * *Ononis hackelii* Lange
- Trifolium saxatile* All.
- * *Vicia bifoliolata* J.D. Rodríguez
- LENTIBULARIACEAE
- * *Pinguicula crystallina* Sm.
- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper
- LILIACEAE
- Allium grosii* Font Quer

▼M4

- * *Androcymbium rechingeri* Greuter
- * *Asphodelus bento-rainhae* P. Silva
- * *Chionodoxa lochia* Meikle in Kew Bull.
- Colchicum arenarium* Waldst. et Kit.
- Hyacinthoides vicentina* (Hoffmans. & Link) Rothm.
- * *Muscari gussonei* (Parl.) Tod.
- Scilla litardierei* Breist.
- * *Scilla morrisii* Meikle
- Tulipa cypria* Stapf
- Tulipa hungarica* Borbas
- LINACEAE
- * *Linum dolomiticum* Borbas
- * *Linum muelleri* Moris (*Linum maritimum muelleri*)
- LYTHRACEAE
- * *Lythrum flexuosum* Lag.
- MALVACEAE
- Kosteletzkya pentacarpos* (L.) Ledeb.
- NAJADACEAE
- Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt
- Najas tenuissima* (A. Braun) Magnus
- OLEACEAE
- Syringa josikaea* Jacq. Fil. ex Reichenb.
- ORCHIDACEAE
- Anacamptis urvilleana* Sommier et Caruana Gatto
- Calypso bulbosa* L.
- * *Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus* L.
- Dactylorhiza kalopissii* E. Nelson
- Gymnigritella runei* Teppner & Klein
- Himantoglossum adriaticum* Baumann
- Himantoglossum caprinum* (Bieb.) V. Koch
- Liparis loeselii* (L.) Rich.
- * *Ophrys kotschyi* H.Fleischm. et Soo
- * *Ophrys lunulata* Parl.
- Ophrys melitensis* (Salkowski) J. et P. Devillers-Terschuren
- Platanthera obtusata* (Pursh) subsp. *oligantha* (Turez.) Hulten
- OROBANCHACEAE
- Orobanche densiflora* Salzm. ex Reut.
- PAEONIACEAE
- Paeonia cambessedesii* (Willk.) Willk.
- Paeonia clusii* F.C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis
- Paeonia officinalis* L. subsp. *banatica* (Rachel) Soo
- Paeonia parnassica* Tzanoudakis
- PALMAE
- Phoenix theophrasti* Greuter
- PAPAVERACEAE
- Corydalis gotlandica* Lidén
- Papaver laestadianum* (Nordh.) Nordh.
- Papaver radicum* Rottb. subsp. *hyperboreum* Nordh.
- PLANTAGINACEAE
- Plantago algarbiensis* Sampaio (*Plantago bracteosa* (Willk.) G. Sampaio)
- Plantago almogravensis* Franco
- PLUMBAGINACEAE
- Armeria berlengensis* Daveau
- * *Armeria helodes* Martini & Pold
- Armeria neglecta* Girard
- Armeria pseudarmeria* (Murray) Mansfeld
- * *Armeria rouyana* Daveau
- Armeria soleirolii* (Duby) Godron
- Armeria velutina* Welw. ex Boiss. & Reuter
- Limonium dodartii* (Girard) O. Kuntze subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco
- * *Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
- Limonium lanceolatum* (Hoffmans. & Link) Franco
- Limonium multiflorum* Erben
- * *Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana
- * *Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.
- POLYGONACEAE
- Persicaria foliosa* (H. Lindb.) Kitag.
- Polygonum praelongum* Coode & Cullen
- Rumex rupestris* Le Gall
- PRIMULACEAE
- Androsace mathildae* Levier

▼ M4

Androsace pyrenaica Lam.

* *Cyclamen fatrense* Halda et Sojak

* *Primula apennina* Widmer

Primula carniolica Jacq.

Primula nutans Georgi

Primula palinuri Petagna

Primula scandinavica Bruun

Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

* *Aconitum corsicum* Gay (*Aconitum napellus* subsp. *corsicum*)

Aconitum firmum (Reichenb.) Neilr subsp. *moravicum* Skalicky

Adonis distorta Ten.

Aquilegia bertolonii Schott

Aquilegia kitaibelii Schott

* *Aquilegia pyrenaica* D.C. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano

* *Consolida samia* P.H. Davis

* *Delphinium caseyi* B.L. Burt

Pulsatilla grandis Wenderoth

Pulsatilla patens (L.) Miller

* *Pulsatilla pratensis* (L.) Miller subsp. *hungarica* Soo

* *Pulsatilla slavica* G. Reuss.

* *Pulsatilla subslavica* Futak ex Goliasova

Pulsatilla vulgaris Hill. subsp. *gotlandica* (Johanss.) Zaemelis & Paegle

Ranunculus kykkoensis Meikle

Ranunculus lapponicus L.

* *Ranunculus weyleri* Mares

RESEDACEAE

Reseda decursiva Forssk.

ROSACEAE

Agrimonia pilosa Ledebour

Potentilla delphinensis Gren. & Godron

Potentilla emilii-popii Nyárády

* *Pyrus magyarica* Terpo

Sorbus teodorii Liljefors

RUBIACEAE

Galium cracoviense Ehrend.

* *Galium litorale* Guss.

Galium moldavicum (Dobrescu) Franco

* *Galium sudeticum* Tausch

* *Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

SALICACEAE

Salix salvifolia Brot. subsp. *australis* Franco

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinet) D.A. Webb

Saxifraga florulenta Moretti

Saxifraga hirculus L.

Saxifraga osloënsis Knaben

Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange

Chaenorrhinum serpyllifolium (Lange) Lange subsp. *lusitanicum* R. Fernandes

* *Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana

Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.

Linaria algarviana Chav.

Linaria coutinhoi Valdés

Linaria loeselii Schweigger

* *Linaria ficalhoana* Rouy

Linaria flava (Poiret) Desf.

* *Linaria hellenica* Turrill

Linaria pseudolaxiflora Lojacono

* *Linaria ricardoi* Cout.

Linaria tonzigii Lona

* *Linaria tursica* B. Valdés & Cabezudo

Odontites granatensis Boiss.

* *Pedicularis sudetica* Willd.

Rhinanthus oesilensis (Ronniger & Saarsoo) Vassilcz

Tozzia carpathica Wol.

Verbascum litigiosum Samp.

Veronica micrantha Hoffmanns. & Link

* *Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson

SOLANACEAE

* *Atropa baetica* Willk.

THYMELAEACEAE

* *Daphne arbuscula* Celak

▼M4

Daphne petraea Leybold* *Daphne rodriguezii* Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

* *Angelica heterocarpa* Lloyd*Angelica palustris* (Besser) Hoffm.* *Apium bermejoi* Llorens*Apium repens* (Jacq.) Lag.*Athamanta cortiana* Ferrarini* *Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.* *Bupleurum kakiskalae* Greuter*Eryngium alpinum* L.* *Eryngium viviparum* Gay* *Ferula sadleriana* Lebed.*Hladnikia pastinacifolia* Reichenb.* *Laserpitium longiradium* Boiss.* *Naufraga balearica* Constans & Cannon* *Oenanthe conioides* Lange*Petagnia saniculifolia* Guss.*Rouya polygama* (Desf.) Coincy* *Seseli intricatum* Boiss.*Seseli leucospermum* Waldst. et Kit*Thorella verticillatinundata* (Thore) Briq.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

Viola delphinantha Boiss.* *Viola hispida* Lam.*Viola jaubertiana* Mares & Vigineix*Viola rupestris* F.W. Schmidt subsp. *relicta*
Jalas

НИСШИ РАСТЕНИЯ

BRYOPHYTA

Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)*Bryhnia novae-angliae* (Sull & Lesq.)
Grout (o)* *Bryoerythrophyllum campylocarpum*
(C. Müll.) Crum. (*Bryoerythrophyllum*
machadoanum (Sergio) M.O. Hill) (o)*Buxbaumia viridis* (Moug.) Moug. &
Nestl. (o)*Cephalozia macounii* (Aust.) Aust. (o)*Cynodontium suecicum* (H. Arn. & C.
Jens.) I. Hag. (o)*Dichelyma capillaceum* (Dicks) Myr. (o)*Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb.
(o)*Distichophyllum carinatum* Dix. & Nich.
(o)*Drepanocladus* (*Hamatocaulis*)
vernicosus (Mitt.) Warnst. (o)*Encalypta mutica* (I. Hagen) (o)*Hamatocaulis lapponicus* (Norrh.)
Hedenäs (o)*Herzogiella turfacea* (Lindb.) I. Wats. (o)*Hygrohypnum montanum* (Lindb.) Broth. (o)*Jungermannia handelii* (Schiffn.) Amak. (o)*Mannia triandra* (Scop.) Grolle (o)* *Marsupella profunda* Lindb. (o)*Meesia longiseta* Hedw. (o)*Nothothylas orbicularis* (Schwein.) Sull. (o)*Ochyraea tatrensis* Vana (o)*Orthothecium lapponicum* (Schimp.) C. Hartm.
(o)*Orthotrichum rogeri* Brid. (o)*Petalophyllum ralfsii* (Wils.) Nees & Gott. (o)*Plagiomnium drummondii* (Bruch & Schimp.)
T. Kop. (o)*Riccia breidleri* Jur. (o)*Riella helicophylla* (Bory & Mont.) Mont. (o)*Scapania massolongi* (K. Müll.) K. Müll. (o)*Sphagnum pylaisii* Brid. (o)*Tayloria rudolphiana* (Garov) B. & S. (o)*Tortella rigens* (N. Alberts) (o)

ВИДОВЕ ЗА МАКАРОНЕЗИЯ

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum maderensis Gibby &
Lovis

DRYOPTERIDACEAE

* *Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva ex Milde

▼M4

MARSILEACEAE	<i>Helichrysum monogynum</i> Burt & Sund.
* <i>Marsilea azorica</i> Launert & Paiva	<i>Hypochoeris oligocephala</i> (Svent. & Bramw.) Lack
ANGIOSPERMAE	* <i>Lactuca watsoniana</i> Trel.
ASCLEPIADACEAE	* <i>Onopordum nogalesii</i> Svent.
<i>Caralluma burchardii</i> N. E. Brown	* <i>Onopordum carduelinum</i> Bolle
* <i>Ceropegia chrysantha</i> Svent.	* <i>Pericallis hadrosoma</i> (Svent.) B. Nord.
BORAGINACEAE	<i>Phagnalon benettii</i> Lowe
<i>Echium candicans</i> L. fil.	<i>Stemmacantha cynaroides</i> (Chr. Son. in Buch) Ditt
* <i>Echium gentianoides</i> Webb & Coincy	<i>Sventenia bupleuroides</i> Font Quer
<i>Myosotis azorica</i> H. C. Watson	* <i>Tanacetum ptarmiciflorum</i> Webb & Berth
<i>Myosotis maritima</i> Hochst. in Seub.	
CAMPANULACEAE	CONVOLVULACEAE
* <i>Azorina vidalii</i> (H.C. Watson) Feer	* <i>Convolvulus caput-medusae</i> Lowe
<i>Musschia aurea</i> (L.f.) DC.	* <i>Convolvulus lopez-socasii</i> Svent.
* <i>Musschia wollastonii</i> Lowe	* <i>Convolvulus massonii</i> A. Dietr.
CAPRIFOLIACEAE	CRASSULACEAE
* <i>Sambucus palmensis</i> Link	<i>Aeonium gomeraense</i> Praeger
CARYOPHYLLACEAE	<i>Aeonium saundersii</i> Bolle
<i>Spergularia azorica</i> (Kindb.) Lebel	<i>Aichryson dumosum</i> (Lowe) Praeg.
CELASTRACEAE	<i>Monanthes wildpretii</i> Banares & Scholz
<i>Maytenus umbellata</i> (R.Br.) Mabb.	<i>Sedum brissemoretii</i> Raymond-Hamet
CHENOPODIACEAE	CRUCIFERAE
<i>Beta patula</i> Ait.	* <i>Crambe arborea</i> Webb ex Christ
CISTACEAE	<i>Crambe laevigata</i> DC. ex Christ
<i>Cistus chinamadensis</i> Banares & Romero	* <i>Crambe sventenii</i> R. Petters ex Bramwell & Sund.
* <i>Helianthemum bystropogophyllum</i> Svent.	* <i>Parolinia schizogynoides</i> Svent.
COMPOSITAE	<i>Sinapidendron rupestre</i> (Ait.) Lowe
<i>Andryala crithmifolia</i> Ait.	CYPERACEAE
* <i>Argyranthemum lidii</i> Humphries	<i>Carex malato-belizii</i> Raymond
<i>Argyranthemum thalassophyllum</i> (Svent.) Hump.	DIPSACACEAE
<i>Argyranthemum winterii</i> (Svent.) Humphries	<i>Scabiosa nitens</i> Roemer & J.A. Schultes
* <i>Atractylis arbuscula</i> Svent. & Michaelis	ERICACEAE
<i>Atractylis preauxiana</i> Schultz.	<i>Erica scoparia</i> L. subsp. <i>azorica</i> (Hochst.) D.A. Webb
<i>Calendula maderensis</i> DC.	EUPHORBIACEAE
<i>Cheirolophus duranii</i> (Burchard) Holub	* <i>Euphorbia handiensis</i> Burchard
<i>Cheirolophus ghomerytus</i> (Svent.) Holub	<i>Euphorbia lambii</i> Svent.
<i>Cheirolophus junonianus</i> (Svent.) Holub	<i>Euphorbia stygiana</i> H.C. Watson
<i>Cheirolophus massonianus</i> (Lowe) Hansen & Sund.	GERANIACEAE
<i>Cirsium latifolium</i> Lowe	* <i>Geranium maderense</i> P.F. Yeo
<i>Helichrysum gossypinum</i> Webb	GRAMINEAE
	<i>Deschampsia maderensis</i> (Haeck. & Born.) Buschm.
	<i>Phalaris maderensis</i> (Menezes) Menezes

▼M4

<p>GLOBULARIACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Globularia ascanii</i> D. Bramwell & Kunkel * <i>Globularia sarcophylla</i> Svent. 	<ul style="list-style-type: none"> * <i>Limonium spectabile</i> (Svent.) Kunkel & Sunding * <i>Limonium sventenii</i> Santos & Fernández Galván
<p>LABIATAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Sideritis cystosiphon</i> Svent. * <i>Sideritis discolor</i> (Webb ex de Noe) Bolle <i>Sideritis infernalis</i> Bolle <i>Sideritis marmorea</i> Bolle <i>Teucrium abutiloides</i> L'Hér. <i>Teucrium betonicum</i> L'Hér. 	<p>POLYGONACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Rumex azoricus</i> Rech. fil.
<p>LEGUMINOSAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Anagyris latifolia</i> Brouss. ex. Willd. <i>Anthyllis lemnniana</i> Lowe * <i>Dorycnium spectabile</i> Webb & Berthel * <i>Lotus azoricus</i> P.W. Ball <i>Lotus callis-viridis</i> D. Bramwell & D.H. Davis * <i>Lotus kunkelii</i> (E. Chueca) D. Bramwell & al. * <i>Teline rosmarinifolia</i> Webb & Berthel. * <i>Teline salsoloides</i> Arco & Acebes. <i>Vicia dennesiana</i> H.C. Watson 	<p>RHAMNACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Frangula azorica</i> Tutin <p>ROSACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Bencomia brachystachya</i> Svent. <i>Bencomia sphaerocarpa</i> Svent. * <i>Chamaemeles coriacea</i> Lindl. <i>Dendriopoterium pulidoi</i> Svent. <i>Marcetella maderensis</i> (Born.) Svent. <i>Prunus lusitanica</i> L. subsp. <i>azorica</i> (Mouillef.) Franco <i>Sorbus maderensis</i> (Lowe) Dode
<p>LILIACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Androcymbium psammophilum</i> Svent. <i>Scilla maderensis</i> Menezes <i>Semele maderensis</i> Costa 	<p>SANTALACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Kunkeliella subsucculenta</i> Kammer
<p>LORANTHACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Arceuthobium azoricum</i> Wiens & Hawksw. 	<p>SCROPHULARIACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Euphrasia azorica</i> H.C. Watson <i>Euphrasia grandiflora</i> Hochst. in Seub. * <i>Isoplexis chalcantha</i> Svent. & O'Shanahan <i>Isoplexis isabelliana</i> (Webb & Berthel.) Masferrer <i>Odontites holliana</i> (Lowe) Benth. <i>Sibthorpia peregrina</i> L.
<p>MYRICACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Myrica rivis-martinezii</i> Santos. 	
<p>OLEACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Jasminum azoricum</i> L. <i>Picconia azorica</i> (Tutin) Knobl. 	<p>SOLANACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Solanum lidii</i> Sunding
<p>ORCHIDACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Goodyera macrophylla</i> Lowe 	<p>UMBELLIFERAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Ammi trifoliatum</i> (H.C. Watson) Trelease <i>Bupleurum handiense</i> (Bolle) Kunkel <i>Chaerophyllum azoricum</i> Trelease <i>Ferula latipinna</i> Santos <i>Melanoselinum decipiens</i> (Schrader & Wendl.) Hoffm. <i>Monizia edulis</i> Lowe
<p>PITTOSPORACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Pittosporum coriaceum</i> Dryand. ex. Ait. 	
<p>PLANTAGINACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Plantago malato-belizii</i> Lawalree 	
<p>PLUMBAGINACEAE</p> <ul style="list-style-type: none"> * <i>Limonium arborescens</i> (Brouss.) Kuntze <i>Limonium dendroides</i> Svent. 	

▼ M4

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

VIOLACEAE

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

Viola paradoxa Lowe

НИСШИ РАСТЕНИЯ

BRYOPHYTA

* *Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

* *Thamnobryum fernandesii* Sergio (o).

ПРИЛОЖЕНИЕ III

КРИТЕРИИ ЗА ИЗБОР НА ОБЛАСТИ, КОИТО ОТГОВАРЯТ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ТЕРИТОРИИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОБЩНОСТТА И ЗА ОБЯВЯВАНЕ КАТО СПЕЦИАЛНИ ЗАЩИТНИ ЗОНИ

ЕТАП 1: Оценка на национално ниво на относителното значение на областите за всеки вид естествено местообитание в приложение I и всеки вид от приложение II (включително приоритетните типове естествени местообитания и приоритетните видове)

А. Критерии за оценка на областите за даден тип естествени местообитания от приложение I

- а) Степен на представителност на естествения тип местообитание за съответната област.
- б) Площ от областта, покрита от естествени типове местообитания, в сравнение с общата площ, покрита от същия тип естествени местообитания, в границите на националната територия.
- в) Степен на съхранение на структурата и функциите на съответния естествен тип местообитание и възможности за възстановяване.
- г) Глобална оценка на стойността на областта за съхраняването на съответния тип естествено местообитание.

Б. Критерии за оценка на териториите, използвани за даден вид от приложение II

- а) Размер и плътност на популацията на вида, обитаваща областта, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия.
- б) Степен на съхраняване на характерните черти на местообитанието, които са от значение за съответния вид, и възможности за възстановяване.
- в) Степен на изолация на популацията, обитаваща областта, в сравнение с естественото разпространение на вида.
- г) Глобална оценка на стойността на областта за съхраняването на съответния вид.

В. На базата на тези критерии държавите-членки ще класифицират областите, които предлагат да бъдат включени в националния списък като обекти, отговарящи на критериите за територии от значение за Общността, според тяхната относителна стойност за съхраняването на всеки тип естествено местообитание от приложение I или всеки вид от приложение II.

Г. Този списък ще представя областите, съдържащи приоритетни типове естествени местообитания и приоритетни видове, избрани от държавите-членки за базата на критериите от А и Б, представени по-горе.

ЕТАП 2: Оценка на значението за Общността на областите, включени в националните списъци

1. Всички области, идентифицирани от държавите-членки в етап 1, които съдържат приоритетни типове естествени местообитания и/или приоритетни видове, ще бъдат разглеждани като територии от значение за Общността.

▼B

2. Оценката на другите области, включени в списъците на държавите-членки, по отношение на тяхното значение за Общността, например техния принос към поддържането или възстановяването при благоприятни условия на дадено естествено местообитание от приложение I или даден вид от приложение II и/или за кохерентността на мрежата „Натура 2000“, ще отчита следните основни критерии:
  - а) относителната стойност на областта на национално ниво;
  - б) географското разположение на областта от гледна точка на миграционните маршрути на видовете от приложение II и нейната принадлежност към цялостна екосистема, която е разположена от двете страни на една или повече вътрешни граници на Общността;
  - в) общата площ на областта;
  - г) броя на естествените типове местообитания от приложение I и видовете от приложение II, присъстващи в областта;
  - д) глобалната екологична стойност на областта за съответните биогеографски райони и/или за цялата територия, посочена в член 2, която включва както характеристиката за уникалност на нейните отличителни черти, така и начина, по който те са комбинирани.

▼ M4

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ ОТ ИНТЕРЕС ЗА
ОБЩНОСТТА, КОИТО СЕ НУЖДАЯТ ОТ СТРОГА ЗАЩИТА

Видовете, включени в списъка в настоящото приложение, са обозначени:

— с името на вида или подвида, или

— като вид, принадлежащ към по-висок таксон или към определена част от този таксон.

Съкращението „spp.“ след името на семейство или род означава всички видове, принадлежащи към това семейство или род.

а) **ЖИВОТНИ**

ГРЪБНАЧНИ

БОЗАЙНИЦИ	Microtidae	
INSECTIVORA		<i>Dinaromys bogdanovi</i>
Erinaceidae		<i>Microtus cabrerai</i>
		<i>Microtus oeconomus arenicola</i>
Soricidae		<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
		<i>Microtus tatricus</i>
	Zapodidae	
Talpidae		<i>Sicista betulina</i>
		<i>Sicista subtilis</i>
	Hystricidae	
MICROCHIROPTERA		<i>Hystrix cristata</i>
Всички видове		
MEGACHIROPTERA	CARNIVORA	
Pteropodidae	Canidae	
		<i>Alopex lagopus</i>
RODENTIA		<i>Canis lupus</i> (с изключение на гръцките популации на север от 39-ия паралел; естонските популации, испанските популации на север от Дуеро; българските, латвийските, литовските, полските, словашките популации и финландските популации в зоната за контрол на северни елени, определена в параграф 2 от финландския закон № 848/90 от 14 септември 1990 г. за контрола на северни елени)
Gliridae		
Всички видове с изключение на <i>Glis glis</i> и <i>Eliomys quercinus</i>		
Sciuridae		
		<i>Marmota marmota latirostris</i>
		<i>Pteromys volans (Sciuropterus ruscicus)</i>
	Ursidae	
		<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>
		<i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>
	Mustelidae	
		<i>Sciurus anomalus</i>
Castoridae		<i>Lutra lutra</i>
		<i>Mustela eversmanii</i>
		<i>Mustela lutreola</i>
		<i>Vormela peregusna</i>
	Felidae	
Cricetidae		<i>Felis silvestris</i>
		<i>Lynx lynx</i> (с изключение на естонската популация)
		<i>Mesocricetus newtoni</i>
		<i>Lynx pardinus</i>

▼ M4

Phocidae	<i>Dalmatolacerta oxycephala</i>
<i>Monachus monachus</i>	<i>Dinarolacerta mosorensis</i>
<i>Phoca hispida saimensis</i>	<i>Gallotia atlantica</i>
ARTIODACTYLA	<i>Gallotia galloti</i>
Cervidae	<i>Gallotia galloti insulanagae</i>
<i>Cervus elaphus corsicanus</i>	<i>Gallotia simonyi</i>
Bovidae	<i>Gallotia stehlini</i>
<i>Bison bonasus</i>	<i>Lacerta agilis</i>
<i>Capra aegagrus</i> (естествени популации)	<i>Lacerta bedriagae</i>
<i>Capra pyrenaica pyrenaica</i>	<i>Lacerta bonnali (Lacerta monticola)</i>
<i>Ovis gmelini musimon (Ovis ammon musimon)</i> (естествени популации — Корсика и Сардиния)	<i>Lacerta monticola</i>
<i>Ovis orientalis ophion (Ovis gmelini ophion)</i>	<i>Lacerta danfordi</i>
<i>Rupicapra pyrenaica ornata (Rupicapra rupicapra ornata)</i>	<i>Lacerta dugesi</i>
<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	<i>Lacerta graeca</i>
<i>Rupicapra rupicapra tatrica</i>	<i>Lacerta horvathi</i>
CETACEA	<i>Lacerta schreiberi</i>
Всички видове	<i>Lacerta trilineata</i>
ВЛЕЧУГИ	<i>Lacerta viridis</i>
TESTUDINATA	<i>Lacerta vivipara pannonica</i>
Testudinidae	<i>Ophisops elegans</i>
<i>Testudo graeca</i>	<i>Podarcis erhardii</i>
<i>Testudo hermanni</i>	<i>Podarcis filfolensis</i>
<i>Testudo marginata</i>	<i>Podarcis hispanica atrata</i>
Cheloniidae	<i>Podarcis lilfordi</i>
<i>Caretta caretta</i>	<i>Podarcis melisellensis</i>
<i>Chelonia mydas</i>	<i>Podarcis milensis</i>
<i>Lepidochelys kempii</i>	<i>Podarcis muralis</i>
<i>Eretmochelys imbricata</i>	<i>Podarcis peloponnesiaca</i>
Dermodochelyidae	<i>Podarcis pityusensis</i>
<i>Dermodochelys coriacea</i>	<i>Podarcis sicula</i>
Emydidae	<i>Podarcis taurica</i>
<i>Emys orbicularis</i>	<i>Podarcis tiliguerta</i>
<i>Mauremys caspica</i>	<i>Podarcis wagleriana</i>
<i>Mauremys leprosa</i>	Scincidae
SAURIA	<i>Ablepharus kitaibelii</i>
Lacertidae	<i>Chalcides bedriagai</i>
<i>Algyroides fitzingeri</i>	<i>Chalcides ocellatus</i>
<i>Algyroides marchi</i>	<i>Chalcides sexlineatus</i>
<i>Algyroides moreoticus</i>	<i>Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)</i>
<i>Algyroides nigropunctatus</i>	<i>Chalcides viridianus</i>
	<i>Ophiomorus punctatissimus</i>
	Gekkonidae
	<i>Cyrtopodion kotschy</i>
	<i>Phyllodactylus europaeus</i>

▼ M4

	<i>Tarentola angustimentalis</i>	<i>Euproctus asper</i>
	<i>Tarentola boettgeri</i>	<i>Euproctus montanus</i>
	<i>Tarentola delalandii</i>	<i>Euproctus platycephalus</i>
	<i>Tarentola gomerensis</i>	<i>Mertensiella luschani (Salamandra luschani)</i>
Agamidae		<i>Salamandra atra</i>
	<i>Stellio stellio</i>	<i>Salamandra aurorae</i>
Chamaeleontidae		<i>Salamandra lanzai</i>
	<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	<i>Salamandrina terdigitata</i>
Anguidae		<i>Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)</i>
	<i>Ophisaurus apodus</i>	<i>Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)</i>
OPHIDIA		<i>Triturus italicus</i>
Colubridae		<i>Triturus karelinii (Triturus cristatus karelinii)</i>
	<i>Coluber caspius</i>	<i>Triturus marmoratus</i>
	<i>Coluber cypriensis</i>	<i>Triturus montandoni</i>
	<i>Coluber hippocrepis</i>	<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>
	<i>Coluber jugularis</i>	Proteidae
	<i>Coluber laurenti</i>	<i>Proteus anguinus</i>
	<i>Coluber najadum</i>	Plethodontidae
	<i>Coluber nummifer</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>
	<i>Coluber viridiflavus</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>
	<i>Coronella austriaca</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>
	<i>Eirenis modesta</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>
	<i>Elaphe longissima</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii (Hydromantes (Speleomantes) italicus)</i>
	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) supramontis</i>
	<i>Elaphe situla</i>	ANURA
	<i>Natrix natrix cetti</i>	Discoglossidae
	<i>Natrix natrix corsa</i>	<i>Alytes cisternasii</i>
	<i>Natrix natrix cypriaca</i>	<i>Alytes muletensis</i>
	<i>Natrix tessellata</i>	<i>Alytes obstetricans</i>
	<i>Telescopus falax</i>	<i>Bombina bombina</i>
Viperidae		<i>Bombina variegata</i>
	<i>Vipera ammodytes</i>	<i>Discoglossus galganoi (включително Discoglossus „jeanneae“)</i>
	<i>Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)</i>	<i>Discoglossus montalentii</i>
	<i>Vipera seoanni (с изключение на испанските популации)</i>	<i>Discoglossus pictus</i>
	<i>Vipera ursinii</i>	<i>Discoglossus sardus</i>
	<i>Vipera xanthina</i>	Ranidae
Boidae		<i>Rana arvalis</i>
	<i>Eryx jaculus</i>	<i>Rana dalmatina</i>
ЗЕМНОВОДНИ		<i>Rana graeca</i>
CAUDATA		<i>Rana iberica</i>
Salamandridae		<i>Rana italica</i>
	<i>Chioglossa lusitanica</i>	<i>Rana latastei</i>

▼ M4

<i>Rana lessonae</i>	SALMONIFORMES
Pelobatidae	Coregonidae
<i>Pelobates cultripes</i>	<i>Coregonus oxyrhynchus</i> (анадромни популации в определени сектори на Северно море, с изключение на финландските популации)
<i>Pelobates fuscus</i>	
<i>Pelobates syriacus</i>	
Bufonidae	CYPRINIFORMES
<i>Bufo calamita</i>	Cyprinidae
<i>Bufo viridis</i>	<i>Anaecypris hispanica</i>
Hylidae	<i>Phoxinus phoxinus</i>
<i>Hyla arborea</i>	ATHERINIFORMES
<i>Hyla meridionalis</i>	Cyprinodontidae
<i>Hyla sarda</i>	<i>Valencia hispanica</i>
РИБИ	PERCIFORMES
ACIPENSERIFORMES	Percidae
Acipenseridae	<i>Gymnocephalus baloni</i>
<i>Acipenser naccarii</i>	<i>Romanichthys valsanicola</i>
<i>Acipenser sturio</i>	<i>Zingel asper</i>
	БЕЗГРЪБНАЧНИ
ЧЛЕНЕСТОНОГИ	<i>Propomacrus cypriacus</i>
CRUSTACEA	<i>Pseudogaurotina excellens</i>
Isopoda	<i>Pseudoseriscius cameroni</i>
<i>Armadillidium ghardalamensis</i>	<i>Pytho kolwensis</i>
INSECTA	<i>Rosalia alpina</i>
Coleoptera	Lepidoptera
<i>Bolbelasmus unicornis</i>	<i>Apatura metis</i>
<i>Buprestis splendens</i>	<i>Arytrura musculus</i>
<i>Carabus hampei</i>	<i>Catopta thrips</i>
<i>Carabus hungaricus</i>	<i>Chondrosoma fiduciarium</i>
<i>Carabus olympiae</i>	<i>Coenonympha hero</i>
<i>Carabus variolosus</i>	<i>Coenonympha oedippus</i>
<i>Carabus zawadzskii</i>	<i>Colias myrmidone</i>
<i>Cerambyx cerdo</i>	<i>Cucullia mixta</i>
<i>Cucujus cinnaberinus</i>	<i>Dioszeghyana schmidtii</i>
<i>Dorcadion fulvum cervae</i>	<i>Erannis ankeraria</i>
<i>Duvalius gebhardti</i>	<i>Erebia calcaria</i>
<i>Duvalius hungaricus</i>	<i>Erebia christi</i>
<i>Dytiscus latissimus</i>	<i>Erebia sudetica</i>
<i>Graphoderus bilineatus</i>	<i>Eriogaster catax</i>
<i>Leptodirus hochenwarti</i>	<i>Fabriciana elisa</i>
<i>Pilemia tigrina</i>	<i>Glyphipterix loricatella</i>
<i>Osmoderma eremita</i>	<i>Gortyna borelii lunata</i>
<i>Phryganophilus ruficollis</i>	<i>Hypodryas maturna</i>
<i>Probatiscus subrugosus</i>	<i>Hyles hippophaes</i>

▼ M4

	<i>Leptidea morsei</i>	<i>Isophya stysi</i>
	<i>Lignyopectera fumidaria</i>	<i>Myrmecophilus baronii</i>
	<i>Lopinga achine</i>	<i>Odontopodisma rubripes</i>
	<i>Lycaena dispar</i>	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>
	<i>Lycaena helle</i>	<i>Pholidoptera transsylvanica</i>
	<i>Maculinea arion</i>	<i>Saga pedo</i>
	<i>Maculinea nausithous</i>	<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>
	<i>Maculinea teleius</i>	ARACHNIDA
	<i>Melanargia arge</i>	Araneae
	<i>Nymphalis vaualbum</i>	<i>Macrothele calpeiana</i>
	<i>Papilio alexanor</i>	MEKOTEJII
	<i>Papilio hospiton</i>	GASTROPODA
	<i>Parnassius apollo</i>	<i>Anisus vorticulus</i>
	<i>Parnassius mnemosyne</i>	<i>Caseolus calculus</i>
	<i>Phyllometra culminaria</i>	<i>Caseolus commixta</i>
	<i>Plebicula golgus</i>	<i>Caseolus sphaerula</i>
	<i>Polymixis rufocincta isolata</i>	<i>Chilostoma banaticum</i>
	<i>Polyommatus eroides</i>	<i>Discula leacockiana</i>
	<i>Proserpinus proserpina</i>	<i>Discula tabellata</i>
	<i>Proterebia afra dalmata</i>	<i>Discula testudinalis</i>
	<i>Pseudophilotes bavius</i>	<i>Discula turricula</i>
	<i>Xylomoia strix</i>	<i>Discus defloratus</i>
	<i>Zerynthia polyxena</i>	<i>Discus guerinianus</i>
Mantodea		<i>Elona quimperiana</i>
	<i>Apteromantis aptera</i>	<i>Geomalacus maculosus</i>
Odonata		<i>Geomitra moniziana</i>
	<i>Aeshna viridis</i>	<i>Gibbula nivosa</i>
	<i>Cordulegaster heros</i>	<i>Hygromia kovacsi</i>
	<i>Cordulegaster trinacriae</i>	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
	<i>Gomphus graslinii</i>	<i>Lampedusa imitatrix</i>
	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	<i>Lampedusa melitensis</i>
	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	<i>Leiostyla abbreviata</i>
	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	<i>Leiostyla cassida</i>
	<i>Lindenia tetraphylla</i>	<i>Leiostyla corneocostata</i>
	<i>Macromia splendens</i>	<i>Leiostyla gibba</i>
	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	<i>Leiostyla lamellosa</i>
	<i>Oxygastra curtisii</i>	<i>Paladilhia hungarica</i>
	<i>Stylurus flavipes</i>	<i>Patella ferruginea</i>
	<i>Sympecma braueri</i>	<i>Sadleriana pannonica</i>
Orthoptera		<i>Theodoxus prevostianus</i>
	<i>Baetica ustulata</i>	<i>Theodoxus transversalis</i>
	<i>Brachytrupes megacephalus</i>	BIVALVIA
	<i>Isophya costata</i>	Anisomyaria
	<i>Isophya harzi</i>	<i>Lithophaga lithophaga</i>

▼ M4

<i>Pinna nobilis</i>	Dreissenidae
	<i>Congerius kusceri</i>
Unionoidea	
<i>Margaritifera auricularia</i>	ECHINODERMATA
	Echinoidea
<i>Unio crassus</i>	<i>Centrostephanus longispinus</i>

б) **РАСТЕНИЯ**

Приложение IV, буква б) съдържа всички растителни видове от приложение II, буква б) (*), плюс изредените по-долу:

PTERIDOPHYTA	GESNERIACEAE
ASPLENIACEAE	<i>Jankaia heldreichii</i> (Boiss.) Boiss.
<i>Asplenium hemionitis</i> L.	<i>Ramonda serbica</i> Pancic
ANGIOSPERMAE	IRIDACEAE
AGAVACEAE	<i>Crocus etruscus</i> Parl.
<i>Dracaena draco</i> (L.) L.	<i>Iris boissieri</i> Henriq.
AMARYLLIDACEAE	<i>Iris marisca</i> Ricci & Colasante
<i>Narcissus longispathus</i> Pugsley	LABIATAE
<i>Narcissus triandrus</i> L.	<i>Rosmarinus tomentosus</i> Huber-Morath & Maire
BERBERIDACEAE	<i>Teucrium charidemi</i> Sandwith
<i>Berberis maderensis</i> Lowe	<i>Thymus capitellatus</i> Hoffmanns. & Link
CAMPANULACEAE	<i>Thymus villosus</i> L. subsp. <i>villosus</i> L.
<i>Campanula morettiana</i> Reichenb.	LILIACEAE
<i>Physoplexis comosa</i> (L.) Schur.	<i>Androcymbium europaeum</i> (Lange) K. Richter
CARYOPHYLLACEAE	<i>Bellevalia hackelli</i> Freyn
<i>Moehringia fontqueri</i> Pau	<i>Colchicum corsicum</i> Baker
COMPOSITAE	<i>Colchicum cousturieri</i> Greuter
<i>Argyranthemum pinnatifidum</i> (L.f.) Lowe subsp. <i>succulentum</i> (Lowe) C. J. Humphries	<i>Fritillaria conica</i> Rix
<i>Helichrysum sibthorpii</i> Rouy	<i>Fritillaria drenovskii</i> Degen & Stoy.
<i>Picris willkommii</i> (Schultz Bip.) Nyman	<i>Fritillaria gussichiae</i> (Degen & Doerfler) Rix
<i>Santolina elegans</i> Boiss. ex DC.	<i>Fritillaria obliqua</i> Ker-Gawl.
<i>Senecio caespitosus</i> Brot.	<i>Fritillaria rhodocanakis</i> Orph. ex Baker
<i>Senecio lagascanus</i> DC. subsp. <i>lusitanicus</i> (P. Cout.) Pinto da Silva	<i>Ornithogalum reverchonii</i> Degen & Herv.-Bass.
<i>Wagenitzia lancifolia</i> (Sieber ex Sprengel) Dostal	<i>Scilla beirana</i> Samp.
CRUCIFERAE	<i>Scilla odorata</i> Link
<i>Murbeckiella sousae</i> Rothm.	ORCHIDACEAE
EUPHORBIACEAE	<i>Ophrys argolica</i> Fleischm.
<i>Euphorbia nevadensis</i> Boiss. & Reuter	<i>Orchis scopulorum</i> Simsmerh.
	<i>Spiranthes aestivalis</i> (Poiret) L. C. M. Richard
	PRIMULACEAE
	<i>Androsace cylindrica</i> DC.

(*) С изключение на бриофитите в приложение II, буква б).

▼ M4

<i>Primula glaucescens</i> Moretti	SCROPHULARIACEAE
<i>Primula spectabilis</i> Tratt.	<i>Antirrhinum lopesianum</i> Rothm.
RANUNCULACEAE	<i>Lindernia procumbens</i> (Krocker) Philcox
<i>Aquilegia alpina</i> L.	SOLANACEAE
SAPOTACEAE	<i>Mandragora officinarum</i> L.
<i>Sideroxylon marmulano</i> Banks ex Lowe	THYMELAEACEAE
SAXIFRAGACEAE	<i>Thymelaea broterana</i> P. Cout.
<i>Saxifraga cintrana</i> Kuzinsky ex Willk.	UMBELLIFERAE
<i>Saxifraga portosanctana</i> Boiss.	<i>Bunium brevifolium</i> Lowe
<i>Saxifraga presolanensis</i> Engl.	VIOLACEAE
<i>Saxifraga valdensis</i> DC.	<i>Viola athis</i> W. Becker
<i>Saxifraga vayredana</i> Luizet	<i>Viola cazorlensis</i> Gandoger

▼ M3

ПРИЛОЖЕНИЕ V

РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ ОТ ИНТЕРЕС ЗА ОБЩНОСТТА, ЧИЕТО ВЗЕМАНЕ ОТ ДИВАТА ПРИРОДА И ЕКСПЛОАТАЦИЯ МОГАТ ДА БЪДАТ ПРЕДМЕТ НА МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

Видовете, включени в списъка на настоящото приложение, са отбелязани:

— с името на вида или подвида, или

— като вид, принадлежащ към по-висок таксон или към определена част от този таксон.

Съкращението „spp.“ след името на дадено семейство или род означава всички видове, принадлежащи към това семейство или род.

а) **ЖИВОТНИ**

ГРЪБНАЧНИ

БОЗАЙНИЦИ

RODENTIA

Castoridae

Castor fiber (финландските, шведските, латвийските, литовските, естонските и полските популации)

Cricetidae

Cricetus cricetus (унгарските популации)

CARNIVORA

Canidae

Canis aureus

Canis lupus (испанските популации на север от Дуеро, гръцките популации на север от 39-ия паралел, финландските популации в рамките на зоните за контрол на северни елени съгласно дефиницията в параграф 2 от Финландски Акт № 848/90 от 14 септември 1990 г. за контрола на северни елени, българските, латвийските, литовските, естонските, полските и словашките популации)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Felidae

Lynx lynx (естонската популация)

Phocidae

Всички видове, неупоменати в приложение IV

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus timidus

▼ **M3**

ARTIODACTYLA

Bovidae

*Capra ibex**Capra pyrenaica* (с изключение на *Capra pyrenaica pyrenaica*)*Rupicapra rupicapra* (с изключение на *Rupicapra rupicapra balcanica*,
Rupicapra rupicapra ornata и *Rupicapra rupicapra tatrica*)**ЗЕМНОВОДНИ**

ANURA

Ranidae

*Rana esculenta**Rana perezi**Rana ridibunda**Rana temporaria***РИБИ**

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

*Lampetra fluviatilis**Lethenteron zanandrai*

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Всички видове, неупоменати в приложение IV

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp.

SALMONIFORMES

Salmonidae

*Thymallus thymallus**Coregonus spp.* (с изключение на *Coregonus oxyrhynchus* — популации,
които хвърлят хайвера си в определени сектори на Северно море)*Hucho hucho**Salmo salar* (само в сладки води)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

*Aspius aspius**Barbus spp.**Pelecus cultratus**Rutilus friesii meidingeri**Rutilus pigus*

▼ **M3****SILURIFORMES**

Siluridae

*Silurus aristotelis***PERCIFORMES**

Percidae

*Gymnocephalus schraetzer**Zingel zingel***БЕЗГРЪБНАЧНИ****COELENTERATA****CNIDARIA***Corallium rubrum***MOLLUSCA****GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA***Helix pomatia***BIVALVIA — UNIONOIDA**

Margaritiferidae

Margaritifera margaritifera

Unionidae

*Microcondylaea compressa**Unio elongatulus***ANNELIDA****HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE**

Hirudinidae

*Hirudo medicinalis***ARTHROPODA****CRUSTACEA — DECAPODA**

Astacidae

*Astacus astacus**Austropotamobius pallipes**Austropotamobius torrentium*

Scyllaridae

*Scyllarides latus***INSECTA — LEPIDOPTERA**

Saturniidae

*Graellsia isabellae***б) РАСТЕНИЯ****ALGAE****RHODOPHYTA**

▼ M3

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides Crouan frat.

Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) AAngstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (с изключение на *Sphagnum pylaisii* Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.

Narcissus bulbocodium L.

Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.

Artemisia eriantha Tem

Artemisia genipi Weber

Doronicum plantagineum L. subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

Leuzea rhaponticoides Graells

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.

Malcolmia lacera (L.) DC. subsp. *graccilima* (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm. subsp. *herminii* (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber subsp. *salviastrum* Schreber

▼ **M3**

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. *transmontana* Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes

Euphrasia mendonçae Samp.

Scrophularia grandiflora DC. subsp. *grandiflora* DC.

Scrophularia berminii Hoffmanns & Link

Scrophularia sublyrata Brot.

*ПРИЛОЖЕНИЕ VI***ЗАБРАНЕНИ МЕТОДИ И СРЕДСТВА ЗА ЗАЛАВЯНЕ И УБИВАНЕ И
СРЕДСТВА ЗА ТРАНСПОРТИРАНЕ****а) Неселективни средства****БОЗАЙНИЦИ**

- Слепи или осакатени животни, които се използват като живи примамки
- Звукозаписи
- Електрически или електронни уреди, способни да убиват или зашеметяват
- Изкуствени източници на светлина
- Огледала и други заслепяващи предмети
- Приспособления за осветяване на целите
- Приспособления за прицел за нощна стрелба, съдържащи електронен преобразувател или увеличител на образа
- Експлозиви
- Мрежи, които според принципа или условията на тяхното използване са неселективни
- Капани, които според принципа или условията на тяхното използване са неселективни
- Арбалети
- Отрова и примамки с отрова или упойващи средства
- Обгазяване или опушване
- Полуавтоматични или автоматични оръжия, чийто затвор може да побере повече от два пълнителя

РИБИ

- Отрова
- Експлозиви

б) Способи за транспортиране

- Самолети
- Движещи се моторни средства